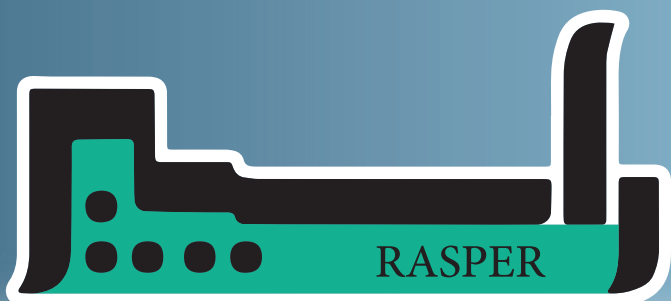

فصلنامه علمی، اجتماعی و اطلاع رسانی در زمینه علوم انسانی
انجمن علوم تربیتی پردیس بنت الهدی صدر کردستان
سال نهم، شماره ی سی و نهم و چهلیم (پیدری)، بهار و تابستان ۱۴۰۳
قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان تیراژ: ۳۰۰

دنیا
از سمت چپ

ماه
شرف خانم

گفت و گویی
با یاریگر زندگی
کودک؛
اما ویژه

نقش هنر در رشد اجتماعی و خلاقیت
کودکان کم توان ذهنی

جرع‌های از ولایت

مسئله‌ی اساسی بنده، مسئله‌ی «امت اسلامی» است. من سال‌ها است که بر روی واژه‌ی «امت اسلامی»، بالخصوص متعمداً تکیه می‌کنم تا ما فراموش نکنیم که یک امتیم. بله، بعضی ایرانی هستیم، بعضی عراقی هستیم، بعضی شامی هستیم و غیرذلک، لکن این مرزها حقیقت «امت اسلامی» را تغییر نمی‌دهد. همه‌ی سعی دشمنان اسلام این بوده است که ما را نسبت به هویت واحده‌ای که اسمش «امت اسلامی» است بی تفاوت کنند. این نمی‌شود که من خودم را مسلمان بدانم؛ اما از رنجی که یک مسلمان در میانمار یا در غزه یا در هند یا در فلان جا می‌کشد، خودم را غافل بدانم؛ این امکان ندارد؛ این، خلاف تعالیم اسلامی و اصول اسلامی است. ممکن است شما، بشخصک، نتوانید یک کاری برای کمک به او انجام بدهید، اما همدلی و همدردی یک حقیقتی است؛ این بایست وجود داشته باشد.

بیانات در دیدار جمعی از علما و بزرگان اهل سنت کشور (۱۴۰۳/۰۶/۲۶)

فهرست

- ۲ سخن مدیرمسئول
- ۳ سخن سردبیر
- ۴ شعار سال
- ۵ یادداشت
- چگونه کودکان مبتلا به اختلالات یادگیری (LD) را بشناسیم و آنها را درمان کنیم؟ ۶
- مقایسه نگرش اجتماعی در شعر فروغ فرخزاد و پروین اعتصامی ۱۰
- آسپیرین ۱۶
- یادداشت ۱۷
- کتابخانه ۱۹
- نومعلمی ۲۲
- ایرانگردی ۲۳
- بام و بوم ۲۴
- یادداشت ۲۵
- خبر ۲۶
- گزارش ۲۸
- آموزشگاه راسپیر ۲۹
- یادداشت ۳۰
- English page ۳۱
- جدول ۳۲
- یادداشت ۳۳
- شعرخوانی ۳۴
- دوربین شما ۳۵
- اینفوگرافی ۳۶
- کاریکاتور ۳۷

مصاحبه

یادداشت

ردپای
مشاهیر

مقاله

مقاله

راسپیر

RASPER

فصلنامه علمی، اجتماعی و اطلاع رسانی در زمینه
علوم انسانی
سال نهم، شماره سی و نهم و چهارم
(پیدرپی)
بهار و تابستان ۱۴۰۳

صاحب امتیاز:

انجمن علوم تربیتی پردیس بنت الهدی صدر کردستان

مدیرمسئول:

پرنگ سعیدی

سردبیر:

مبینا زارعی

استادان مشاور:

دکتر آزاد الله کرمی، دکتر محمد یعقوبی، دکتر نظیر مظفری

هیئت تحریریه (به ترتیب حروف الفبا):

ساناز رفیعی، مبینا زارعی، مهدیه سادات سید حقی،

یلدا صادقی، چنور قربانی، صحرا مولانی، سمیه یوسفی

کاریکاتوریست:

زهرا شاکری

ویراستار:

پرنگ سعیدی

طراح جلد و صفحه‌آرا:

مهدی اکبری (MahdiAkbari_gd | @)

شماره مجوز: ۲۴۱/۵۲۱۰۲/۲۶

تیراژ: ۳۰۰

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

با تشکر از: سیدشهاب ارکیان، واران اخدر، مظهر بابایی، بهمن سبجانی، جلال غریبی، جهانگیر ولدبیگی، فاطمه حقی، ساجده احمدی، فائزه کریمی، اسرا زندی، سپیده رستگار، حدیث یاری، شکیلا زرین صدف، امین محمدزاده، سوران جعفری، محمد سیفی، و تمامی عزیزانی که ما را در این راه یاری نمودند.

www.raspermagazine.blogfa.com

raspermagazine@gmail.com

50002200888978

raspermag rasper_b

raspermag

اول دفتر به نام ایزد دانا

بارکدخوان را روی بارکد قرار دهید.

پرنگ سعیدی

مدیر مسئول

دانشجوی کارشناسی مشاوره و راهنمایی

دانلود نسخه الکترونیکی نشریه راسپیر از وب سایت نشریه Raspermagazine.bolgfa.com

چند وقت پیش کتابی می‌خواندم که نوجوانی را این‌گونه توصیف کرده بود: منتظر ماندن برای اتوبوسی که هرگز نرسید. انگار همیشه به دنبال بهتر، بیشتر، کامل‌تر بوده‌ام. نوعی کمال‌گرایی در زندگی کردن.

ظاهراً استانداردهای بالا و تلاش برای رسیدن به آنها ستودنی است؛ اما سایه تاریکش جایی گریبانت را می‌گیرد. همین‌الان هم می‌ترسم که نتوانم بهترین خودم باشم. هرچند اگر از من پرسند یادم نمی‌آید کی بهترین بوده‌ام؟ احتمالاً هیچ‌وقت. شیرینی بهترین بودن روزی دلت را می‌زند؛ چون واقعاً به اضطرابش نمی‌ارزد. اگر بیشتر از این بگویم کلیشه‌ای می‌شود. اما جایی در عمق گودال تاریک غم و تنهایی به این رسیدم که لحظه‌های کج‌ومعوج، تجربه‌های ناقص، حتی کارهای روزمره بودند که زندگی را مثل تکه‌های پازل ساختند.

این داستان همین‌جا تمام شد. آخرین باری‌ست که برای راسپیر می‌نویسم. از اولین روزی که به‌عنوان هیئت تحریریه با راسپیر همراه شدم تا الان که در صفحه مدیرمسئول، کلمات من را می‌خوانید راسپیر دغدغه قشنگی میان‌روزهای تاریک و شب‌های ناامیدی من بوده است. امید است در این میان آگاهی‌بخش بوده باشیم. زیرا در نهایت آگاهی، زندگی بشر را نجات خواهد داد.

به نام بی‌نیازِ عالم آرا...

مبینا زارعی

سردبیر

دانشجوی کارشناسی علوم تربیتی

در دیداری که سال گذشته با تعدادی از اعضای یک مرکز انجمن معلولین داشتم، با کسانی مواجه شدم که توانسته بودند با وجود چالش‌های خاصی که داشتند، بر مشکلات و محدودیت‌های منحصربه‌فردشان غلبه کنند. از سپیده‌ی ۸ ساله‌ای که مقام اول در جشنواره قصه‌گویی با زبان اشاره را کسب کرده بود، گرفته؛ تا محمد ۱۳ ساله‌ای که به رتبه دوم مسابقات کشتی ناشنوایان جهان رسیده بود، همگی در ذهنم تجلی‌بخش افرادی شدند که در اوج استیصال ایستادند، خواستند و در نهایت توانستند....

هنوز هم که با تأمل بیشتری به مسئله می‌نگرم، روزه‌روز بیشتر به قدرت معجزه‌ی صبر توأم با امید این کودکان، ایمان پیدا می‌کنم. هر کودکی داستانی دارد و داستان این کودکان، داستانی از جنس مقاومت، شجاعت و پیروزی بر موانع است.

این شماره از راسپیر را، با قلبی پر از احساس و تعهد، به کودکان با نیازهای ویژه اختصاص داده‌ایم.

کودکانی که با وجود سن کمی که دارند، شاید دنیا را به شکلی متفاوت ببینند، اما به همان اندازه پر از انگیزه و شور زندگی هستند.

ما در این شماره تلاش کرده‌ایم در جهت ارتقای سطح آگاهی افراد جامعه، از زوایای مختلف به موضوع پردازیم و بتوانیم درک بهتری از نیازهای این کودکان پیدا کنیم.

امیدوارم که این تلاش کوچک، زمینه‌ای را در راستای تغییرات مثبت و بزرگ‌تر فراهم کند تا جامعه با دیدی بازتر به این مهم توجه کنند که هر کودکی، با هر نیازی شایسته‌ی عشق، احترام و حمایت بی‌دریغ ماست.

از همه کسانی که در این راه با ما همراه شده‌اند، سپاس‌گزارم.

جهش تولید با مشارکت مردم

سمیه یوسفی
دانشجوی کارشناسی
علوم تربیتی

عنوان جهش تولید شعاری بود که مقام معظم رهبری برای سال ۱۳۹۹ برگزیدند و حال بعد از ۴ سال عنوان جهش تولید بار دیگر در شعار سال قرار گرفته است؛ اما با همراهی عنصری مهم و کلیدی؛ یعنی مشارکت مردم. مسئله مهمی که از اواخر دهه ۸۰ شمسی مدنظر رهبر عالی قدر انقلاب بوده و از سال ۱۳۹۷ چشم اندازی راهبردی برای آن قائل شده اند، بهره‌وری است که یکی از حلقه‌های پایانی دستیابی به این دورنگار، شعار بنیادی امسال است.

شهادت مظلومانه آیت‌الله رئیسی و هیئت همراهان در ابتدای سال و لزوم برگزاری زودهنگام انتخابات ریاست جمهوری برای تعیین دولت جدید موجب شد تا نگاه آحاد جامعه بیش از پیش به بخش دوم شعار امسال معطوف گردد. این مسئله عرصه‌ای را ایجاد کرد تا حضور آگاهانه مردم و مشارکتشان در راستای شعار سال، به شکلی ویژه جامعه عمل به جهش و رشد اجتماعی و بینش سیاسی باشد. حضور و مشارکت مردمی از ابتدای شکل گیری مبارزات علیه رژیم طاغوتی، پیروزی انقلاب اسلامی، دوران دفاع مقدس و سازندگی تا مهم ترین دوران یعنی حال حاضر و ایستادگی در برابر بحران‌ها و ناملایمات در عرصه‌های جهانی و داخلی باعث شده تا بتوان با ترسیم دورنگاری بهتر از آینده گام برداشت. بدون شک اتحاد و مشارکت مردمی بدون اختلاف نظر نخواهد بود و لازم است با فراهم آوردن فضایی سالم و گفت‌وگو محور فرصتی برای ارائه نظرات و تبادل دیدگاه‌های سازنده ایجاد کرد تا ضمن بسیج اجتماعی و فکری در بعد اقتصادی نیز به سویی بهبودی حرکت کنیم و بر اساس آنچه رهبری می‌فرمایند بتوان به عدالت دست یافت؛ عدالتی همه‌جانبه و الهی که

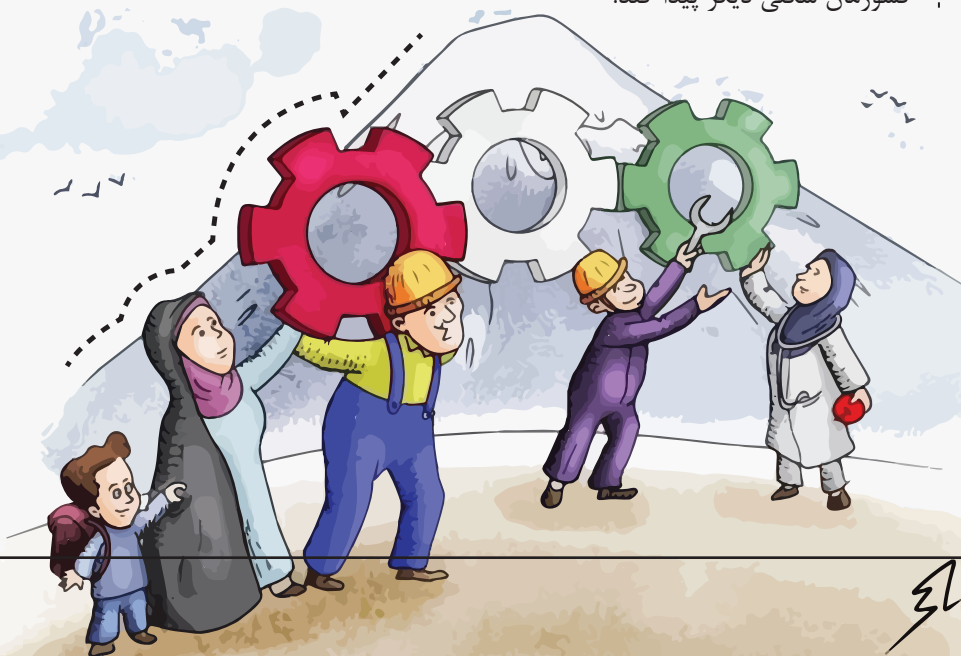
بدون شک بهره‌وری و رشد همه‌جانبه از اسباب آن خواهد بود.

قریب به ۷ سال است که رهبری تلاش دارند تا اذهان مردمی را به مسئله تولید به گونه‌ای سازماندهی شده ارجاع بدهند و با ترسیمی دقیق و اصولی گام‌های اجرایی برای دولت و مردم، ضمن آگاه‌سازی به شیوه‌ای پدرانه و دلسوزانه جامعه را هدایت کرده‌اند. بدون شک حضور مردم در عرصه تولید محدود به حوزه اقتصاد نخواهد بود، چنان‌که اثرات گسترده آن را در ایام انتخابات شاهد بودیم. الگوهای مشارکت مردمی به شکلی گسترده در سال‌های اخیر اهمیت خود را بیش از هر زمانی نشان داده و به اقتضای شرایط لازم است گروه‌های مختلف مدنی با ایجاد حلقه‌های میانی در راستای توسعه و تعالی گام بردارند که این حلقه‌های میانی همان جوامع اجتماعی بومی و فرهنگی است. نکته حائز اهمیت در شعار سال کاربرد عالمانه "جهش" است، به معنای تسریع و جبران ناکارآمدی گذشته که به فراخور زمان تکمیل و تصحیح شده است و امیدواریم به تدریج در تمامی جوانب شاهد آن باشیم.

آموزش و پرورش اما نهادی تفکر ساز و جریان ساز است که با تفهیم بهتر اسناد کشوری از جمله سند تحول بنیادین و تلاش برای اجراسازی مفاد آن می‌تواند گام‌های مهمی را در عرصه تولید و جهش آن بردارد. این نهاد با برخورداری از ظرفیت هنرستان‌ها و ارتباط مؤثر با نوجوان‌های کوشا و صاحب ذوق، فرصتی دارد تا اندیشه‌های پویا و خلاقیت نسل جوان را به حوزه‌های تولیدی وارد کرده و ضمن حمایت‌های علمی و مهارتی، میدان عملی سازد تا تولید در کشورمان شکلی دیگر پیدا کند.

آموزش و پرورش باید با در نظر گرفتن شعار سال به عنوان یک تفکر راهبردی، مأموریت نهادین خود را پذیرفته و با زمینه‌سازی جهت کسب شایستگی‌ها و تربیت همه‌جانبه دانش‌آموزان، رویکردهای خود را در قبال سیاست‌های پیشین از جمله اقتصاد مقاومتی، شعار امسال یعنی جهش تولید و دستیابی به بهره‌وری در آینده اتخاذ نماید. این وزارتخانه با در اختیار داشتن سرمایه‌هایی بالارزش و فرصت‌های متفاوت همواره توانسته است بازوی حمایتی مهمی برای دولت در اجراسازی اقدامات راهبردی در سطح ملی باشد و با ایجاد پویش‌های مترقی، مسئولیت خود را در قبال توسعه ایران عزیز به انجام برساند.

بدون شک در آینده‌ای نه‌چندان دور مدرسه و برنامه درسی با تشخیص شاخصه‌های عملی تفکر تولید و کارآفرینی در میان دانش‌آموزان و به تغییرات جدی در حوزه ارائه مفاد درسی گام برداشته و با توجه به امکانات و شرایط موجود، پروژه محوری را جایگزین عمده دروس نظری خواهد کرد. تلفیق حوزه‌های آموزشی و پررنگ کردن علوم اقتصادی و اجتماعی می‌تواند نقشی اساسی ایفا کند و باید توجه کنیم که نوآوری و کارآفرینی یک کتاب یا یک فعالیت نیست، بلکه چتری است که همه برنامه‌های درسی باید شاخص‌های آن را مورد عنایت قرار دهند. به عبارت دیگر تفکر و کارآفرینی باید جهت‌گیری همه برنامه‌های درسی و فعالیت‌های مدرسه باشد و ما باید بر اساس مأموریت خود به مقوله جهش تولید نگاه کنیم و بر اساس آن نظام برنامه درسی را متحول کنیم که این اقدامات نیازمند اتحاد و مشارکت ملت خواهد بود.

مهدیه سادات سید حق
دانشجوی کارشناسی حقوق

مقدمه

با بررسی داده‌های آماری سازمان بهزیستی، می‌بینیم در سال ۱۴۰۲ حدود ۱۸۰,۰۰۰ کودک معلول در سنین ۰ تا ۱۵ سال ثبت شده است. این عدد شامل مجموع همه معلولیت‌های تعریف شده سازمان بهزیستی می‌باشد. همچنین با توجه به مقام کرامت انسانی، انسانیت حکم می‌کند حقوق این افراد نادیده گرفته نشود. یعنی همانطور که دولت موظف است امکانات و ظرفیت‌های لازم را در اختیار فرزندان سرزمین خود قرار دهد تا برای رشد و شکوفایی خود از آن‌ها استفاده کند، همین دولت موظف است تا آن امکانات را با همان کیفیت در اختیار کودکان استثنایی نیز قرار دهد. حال با توجه به همه‌گیر بودن موضوع معلولیت، کشورها بر آن شدند تا با تدوین قوانین بین‌المللی، استانداردهای یکسان و مشخصی برای صیانت از حقوق معلولین به ویژه کودکان تعیین کنند. در این جستار سعی شده تا با بررسی قوانین داخلی و بین‌المللی راهکارهایی جهت حمایت هرچه بیشتر از حقوق آموزشی کودکان استثنایی ارائه گردد.

کودک استثنایی به چه کسی گفته می‌شود؟

قانون تشکیل سازمان آموزش و پرورش استثنایی، کودکان و دانش‌آموزان استثنایی را چنین افرادی در نظر می‌گیرد: نابینایان، نیمه‌بینایان، ناشنوایان، نیمه‌شنوایان، عقب ماندگان ذهنی و ناسازگاران عاطفی، معلولین حسی حرکتی و چندمعلولیتی. در نتیجه چنین کودکانی تحت حمایت سازمان آموزش و پرورش استثنایی قرار دارند. در قوانین بین‌المللی هم معلولیت تعریف مشابهی دارد. برای مثال در کنوانسیون حقوق معلولین، معلولیت را شامل آسیب‌های بلندمدت جسمی، ذهنی، فکری یا حسی دانسته است.

حمایت‌های آموزشی از کودکان استثنایی در قوانین داخلی و بین‌المللی

یکی از اسناد مهم بین‌المللی در این حوزه کنوانسیون حقوق کودک است. در ماده ۲۳ بند ۳ این کنوانسیون به حقوق آموزشی کودکان معلول اشاره شده و بیان شده امکانات باید به گونه‌ای برای این افراد مهیا باشد تا دسترسی مؤثری به آموزش و تحصیلات داشته باشند. همچنین در کنوانسیون حقوق معلولین، ماده ۲۴ بند ۲ و ۳ اشاره ویژه‌ای به کودکان معلول و استثنایی شده‌است. در این ماده از کشورها خواسته شده تا این افراد از آموزش‌های رایگان و قانونی کودکان معمولی مستثنی نشوند و با همان کیفیت در اختیار کودکان معمول نیز قرار گیرد.

برآمد

درنهایت می‌توان گفت با بررسی سال‌های اخیر درمی‌یابیم تلاش‌های خوبی از لحاظ حقوقی در جهت حمایت‌های آموزشی از کودکان استثنایی صورت گرفته است. اما همچنان با ایده‌آل فاصله زیادی داریم و این مهم با مطالبه مردم و تلاش مسئولین تحقق پیدا خواهد کرد.

حمایت‌های به‌عمل آمده و مورد انتظار از کودکان استثنایی

با مشاهده عملکرد این سال‌های آموزش و پرورش کودکان استثنایی متوجه می‌شویم تلاش‌هایی در راستای توان‌بخشی تعلیم و تربیت کودکان استثنایی صورت گرفته است. برای مثال می‌توان به اختصاص دادن یک‌رشته دانشگاهی و ظرفیت مشخصی از افراد برای آموزش این گروه از دانش‌آموزان اشاره کرد. همچنین مدرسه‌ای با امکانات اختصاصی و سهمیه در کنکور از مصادیق چنین حمایت‌هایی است. در اینجا باید گفت حمایت آموزشی که انتظار می‌رفت از کودکان استثنایی به عمل آید آموزش مهارت‌گذاران امور روزانه، فعالیت‌هایی جهت کسب درآمد و مسائل روانی مربوط به نحوه کنترل و واکنش رفتار نسبت به برخورد نامناسب برخی از دوستان و شهروندان است. به‌عنوان مثال می‌توان به آموزش آشپزی، گل‌کاری، نویسندگی، نقاشی و مسائل جزئی‌تری مانند رد شدن از خیابان، خرید کردن، امورات بانکی و مهارت‌های کامپیوتری اشاره کرد.

امین محمدزاده، دانشجو کارشناسی آموزش کودکان با نیازهای ویژه

چگونه کودکان مبتلا به اختلالات یادگیری (LD) را بشناسیم و آنها را درمان کنیم؟

مقدمه

شاید هیچ بخشی از روان‌شناسی کودکان استثنایی به اندازه اختلالات یادگیری باعث تحقیقات مختلف و بحث‌های بسیار متعدد نشده است. کودکان مبتلا به اختلالات یادگیری از ضریب هوشی متوسط یا حتی بالاتر از آن برخوردارند، ولی در زمینه‌هایی که نمرات IQ پیش‌بینی می‌کنند، مخصوصاً در یادگیری خواندن و نوشتن، موفق نیستند؛ این امر باعث تعجب و سردرگمی پژوهشگران شده است. اما این سؤال پیش می‌آید؛ کسی که نقضی در زمینه‌های روانی، بینایی، شنوایی و... ندارد، چطور می‌تواند در مدرسه موفق نباشد؟ در سال ۱۹۶۲، در یک کنفرانس با حضور والدین و متخصصان آموزش و پرورش، ساموئل کرک اصطلاح اختلال یادگیری را مطرح کرد. همه شرکت‌کنندگان می‌خواستند بدانند چرا بعضی دانش‌آموزان، به‌رغم هوش متوسط یا بالاتر از متوسط، با مشکلات بسیار عمده‌ای در مدرسه مواجه می‌شوند. از دید کرک، دانش‌آموزان دارای اختلالات یادگیری گروه ناهمگنی بودند که یک وجه مشترک داشتند: همه آنها یک مشکل با ریشه‌های نورولوژیک داشتند که به شیوه‌های مختلف بر یادگیری تأثیر می‌گذاشت. قبل از کرک این اختلال با عنوان‌هایی نظیر: عقب‌افتادگی، سندروم استرس، بدکاری خفیف مغزی، کودن، کودکان سخت، نفهم، مشکل‌دار و... شناخته می‌شد. آنچه با قاطعیت می‌توان گفت این است که برای مشکلاتی که مردم در یادگیری تجربه می‌کنند صرفاً یک علت منفرد وجود ندارد؛ بلکه عوامل متعددی وجود دارد و این‌طور نیست که همه کودکان مبتلا به اختلال یادگیری مجموعه یکسانی از نقایص را داشته باشند. اکثر آنها در یادگیری خواندن و نوشتن، بعضی در ریاضی، و بعضی در هر سه مورد مشکل دارند.

تعریف اختلالات یادگیری:

اختلال یادگیری یک اختلال عصبی-رشدی است که فرد مبتلا، علی‌رغم هوش متوسط یا بالاتر از متوسط، در مدرسه، در یک یا چند ماده درسی دچار مشکلات اساسی می‌شود. ممکن است به‌صورت نارسایی در گوش‌دادن، فکرکردن، خواندن، نوشتن، صحبت کردن و هجی کردن و یا انجام محاسبات ریاضی آشکار شود. جدول زیر علائم و نشانه‌های کودکان مبتلا به اختلال یادگیری را در سنین مختلف نشان می‌دهد:

سنین پیش از دبستان	۵ تا ۹ سالگی	ضریب همبستگی
۱- مشکل در تلفظ کلمات	۱- مشکل در درک ارتباط بین حروف و کلمات	۱- ضعف در درک مطالب خوانده شده
۲- مشکل در یافتن واژه مناسب	۲- مشکل در ترکیب اصوات برای تولید صدا	۲- مشکل در پاسخ‌گویی به سؤالات باز پاسخ
۳- مشکل در یادگیری الفبا، رنگ‌ها و اشکال	۳- سردرگمی حین خواندن کلمات	۳- بی‌رغبتی به خواندن و نوشتن
۴- مشکل در به دست گرفتن مداد، ماژیک و قیچی	۴- غلط املائی و روخوانی پر اشکال و متداوم	۴- تلفظ یک کلمه در یک متن به شکل‌های مختلف
۵- ناتوانی در کار با دکمه و زیپ لباس	۵- مشکل در یادگیری مفاهیم پایه‌ای ریاضی	۵- مهارت‌های سازماندهی ضعیف
۶- مشکل در بازی کلمات هم‌قافیه	۶- مشکل در به‌خاطر سپاری ترتیب و توالی	۶- مشکل در سؤالات مرتبط با لغات
۷- مشکل در پیگیری دستورالعمل‌ها	۷- یادگیری کند در مهارت‌های جدید	۷- عدم شرکت در بحث‌های کلاسی و بیان نظرات خود

انواع LD:

۱- مشکل خواندن

۲- مشکل نوشتن

۳- مشکل ریاضی

گاهی ممکن است فردی هر سه اختلال را باهم داشته باشد.

اختلالات یادگیری از نظر شدت، به سه دسته خفیف، متوسط و شدید تقسیم می‌شود.

اختلال خواندن:

افراد مبتلا به دیسلکسیا یا اختلال خواندن در روخوانی صحیح، سریع خواندن و درک مطلب مشکل دارند، و این ناتوانی با سن تقویمی، هوشبهر، شرایط تحصیلی و درسی مطابقت ندارد. به‌طور کلی معکوس خوانی، کلمات، فراموشی صدای حروف، تغییر افعال، نادیده گرفتن حروف استثنا، خوانش زیر لبی و تغییر در ترتیب و توالی کلمات یک جمله از نشانه‌های دیگر این اختلال است. به گزارش DSM-5 در پسران بیشتر از دختران است؛ ولی میزان نواقص اختلال در دختر و پسر یکسان است.

مشکل نوشتن:

بیان نوشتاری پیچیده‌ترین مهارت موردنیاز برای انتقال درک زبانی و بیان افکار و عقاید محسوب می‌شود؛ ولی در برخی موارد بیان نوشتاری با مشکلاتی روبه‌رو می‌شود که آن را اختلال نوشتن می‌نامند. در اختلال نوشتن یا دیسگرافیا مهارت‌های نوشتن بسیار ضعیف‌تر از آن هستند که از سن تقویمی، ضریب هوشی و سوابق تحصیلی کودک انتظار می‌رود. کودک نمی‌تواند به‌راحتی بنویسد و در نوشتن دچار خطاهای دستوری، نقطه‌گذاری و املائی می‌شود، و دستخط بسیار بدی دارد.

مشکل ریاضی:

کودکان دچار مشکلات ریاضی در یادگیری و یادآوری اعداد مشکل دارند، نمی‌توانند واقعیات پایه مربوط به اعداد را به خاطر بسپارند و در محاسبه کند و غیردقیق هستند. در اختلال ریاضیات نقایص در چهار گروه مهارت‌ها شناسایی شده است: الف) مهارت‌های زبانی (مهارت‌هایی که مربوط به درک اصطلاحات ریاضی و تبدیل مسائل نوشتاری به نمادهای ریاضی است) ب) مهارت‌های ادراکی (توانایی شناسایی درک نمادها)، مهارت‌های ریاضی (توانایی

انجام چهار عمل اصلی ریاضی) و مهارت‌های توجهی (کپی کردن صحیح اشکال و مشاهده درست نمادهای عملیات).

ملاک‌های اصلی تشخیص:

افراد مبتلا به SLD یا اختلال یادگیری خاص:

۱- از نظر هوشی در حد متوسط یا بالاتر از متوسط هستند.

۲- تنها در یک یا چند ماده درسی مشکل دارند؛ نه همه درس‌ها.

۳- از نظر بینایی، شنوایی و مغزی سالم هستند.

۴- از نظر عاطفی و سازگاری، مشکلی ندارند.

علل اختلالات یادگیری خاص: با اینکه هیچ‌کس مطمئن نیست علل ناتوانی‌های یادگیری چیست، برخی مدارک نشان می‌دهند که ممکن است در ناتوانی‌های یادگیری عوامل زیر دخیل باشند:

الف) عوامل آموزشی

ب) عوامل ژنتیکی

ج) عوامل نوروبیولوژیک

د) عوامل محیطی

شیوع اختلالات یادگیری خاص:

اگرچه اختلالات یادگیری بر همه سنین تأثیر می‌گذارد، اما به گزارش DSM-5 شیوع اختلالات یادگیری خاص ۵ درصد تا ۱۵ درصد در کودکان مدرسه‌ای در جوامع مختلف است. شیوع در بزرگسالان معلوم نیست.

آموزش کودکان مبتلا به اختلالات یادگیری خاص:

مفیدترین و مؤثرترین روش آموزشی به کودکان SLD، آموزش انفرادی است که اساس کار آموزش انفرادی بر پایه تشخیص و درمان مداوم استوار است. در آموزش کودکان SLD رعایت نکات زیر حتی الامکان ضروری است:

- در محیطی آرام و ساکت آموزش داده شوند.

- از کتاب با نوار ضبط استفاده شود.

- از کتاب‌های درشت چاپ و با فواصل زیاد بین خطوط استفاده شود.

- و...

* چند روش تدریس برای کودکان با اختلالات یادگیری:

تدریس راهبردی: رویکرد خاصی است که حفظ ایجاد رابطه بین اطلاعاتی که در حال

یادگیری است و توانایی به‌کارگیری متون جدید را تسهیل می‌کند.

آموزش داربستی: شامل حرکت از عینی به انتزاعی، ساده به پیچیده و... است.

درمان اختلالات یادگیری خاص:

درمان اختلالات یادگیری از طریق تقویت مهارت‌هاست نه دارو؛ پس نباید در بحث درمان عجله کرد، چراکه درمان اختلالات یادگیری خاص یک پروسه زمان‌بر است.

مهارت‌های پیش‌نیاز خواندن و نوشتن (اولیه) عبارت‌اند از: تقویت مهارت صحیح گرفتن مداد، ماژیک، قیچی و... در دست، تقویت عضلات دست، حفظ تعادل دست، تشخیص دست راست و چپ، جهت‌یابی، هماهنگی چشم و دست.

مهارت‌های پیش‌نیاز خواندن و نوشتن (اختصاصی) عبارت‌اند از: ۱- تقویت حافظه، توالی و حساسیت دیداری. ۲- تقویت حافظه، توالی و حساسیت شنیداری.

درمان اختلالات خواندن: در درمان این اختلال از دو رویکرد بهره می‌بریم:

۱- رویکرد اورتون-گلینگهام و رویکرد دیستار: این نوع رویکردها کار را با تمرکز کردن روی حروف و اصوات منفرد شروع می‌کنند. در مرحله بعد، هدف تسلط یافتن بر واحدهای فونتیک ساده است. هدف مرحله بعدی، ترکیب این واحدهای ساده و تشکیل کلمات و جملات با آن‌هاست؛ بنابراین، اگر به کودکان با این رویکردها یاد داده شود، خواندن را به‌خوبی یاد خواهند گرفت.

۲- رویکرد چند حسی متد فرنالد و VAKT:

در این رویکرد آموزش کلمات با یک تکنیک ردیابی ترکیب می‌شود. این رویکرد سعی دارد حواس پنجگانه کودک را درگیر یادگیری کند.

منابع:

- [۱] سادوک، بنجامین جیمز. سادوک، ویرجینیا-آلکوت. روئیز، پدرو. (۱۳۹۵)، خلاصه روانپزشکی: علوم رفتاری/ روانپزشکی بالینی، انتشارات ارجمند.
- [۲] کرک، ساموئل. گالاگر، جیمز. کولمن، مری لوت. (۱۴۰۰)، روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی بر اساس DSM-5، انتشارات ارسباران
- [۳] گنجی، مهدی. (۱۴۰۱)، روان‌شناسی کودکان استثنایی بر اساس DSM-5، انتشارات ساوالان.

نقش هنر در رشد اجتماعی و خلاقیت کودکان کم‌توان ذهنی

حسن شامرادی، دانشجوی کارشناسی آموزش ابتدایی دانشگاه فرهنگیان اراک
فاطمه محمدی، کارشناسی آموزش کودکان استثنایی دانشگاه فرهنگیان اراک
مبینا کامیارفر، کارشناسی آموزش کودکان استثنایی دانشگاه فرهنگیان اراک

مقدمه

اهمیت دوران کودکی در شکل‌گیری شخصیت لزوم توجه بیشتر به کودکان و انجام مطالعات و پژوهش‌های متعدد مربوط به آنان را آشکار می‌سازد. باتوجه به اهمیت و حساسیت دوران کودکی لازم به ذکر است که در این میان نقش و تأثیر فعالیت‌های هنری کودکان به‌ویژه در سال‌های پیش از دبستان بسیار حائز اهمیت است. فعالیت هنری به‌طور کلی ذهن کودک را قوی و انتزاعی‌تر می‌کند و انعطاف‌پذیری روحیه آنان اعتماد به نفسشان را بالا می‌برد. یکی از فعالیت‌های هنری که راه را برای پی‌بردن به نهان‌خانه روان آدمی می‌گشاید، نقاشی است. از دیدگاه این نقاشی کودک مبین تصویر خود اوست. نقاشی کودک یک پیام است اگر نقاشی عمیق‌ترین وسیله برای آموزش کودک نباشد می‌توان گفت که یکی از مهم‌ترین و اولین وسایل آموزش اوست و برای تربیت روانی و تکامل فکر کودک وسیله بسیار مؤثری است. نقاشی به منزله فرافکنی روان‌شناختی جهان، کودکانه در فراسوی لذتی که برای کودک ایجاد می‌کند آشکارکننده تمامی شخصیت اوست. پی‌اژه اشاره داشت بازی تفکر کودک است، نقاشی نیز زبان بازنمایی احساسات و افکار و روابط نهانی است. در چند دهه اخیر پژوهش‌های بسیاری در زمینه خلاقیت انجام شده است که نشان می‌دهند. یکی از زمینه‌های رشد و پرورش خلاقیت در دوران کودکی، نقاشی است.

مبانی نظری

یافته‌های پژوهشی حاکی از این است که افراد کم‌توان ذهنی نسبت به افراد عادی در حوزه‌های رفتار انطباقی عملکرد، مستقل فعالیت اقتصادی، رشد زبان، اعداد و فعالیت شغلی - پیش شغلی، خودفرمانی مسئولیت‌پذیری فعالیت خانگی اجتماعی شدن رفتار، اجتماعی هم‌نوابی کردن و قابل اعتماد بودن عملکرد پایین‌تری دارند. بر همین اساس یکی از مهم‌ترین اهداف در آموزش و پرورش کودکان کم‌توان ذهنی سازگاری اجتماعی است. هنردرمانی یا روان‌درمانی هنری نیازمند توجه به نیازهای روانی بیماران مانند نیاز به آزادی بیان کردن، و آرامش است و به جزئیات مهارت‌های هنری توجه ندارد.

تأثیر هنرهای نمایشی

حرکات نمایشی به‌عنوان وسیله آموزشی موجب تشویق و توسعه توانایی فردی در قلمرو زندگی اجتماعی و مسئولیت‌پذیری در محیط زندگی است. از میان این توانایی‌ها می‌توان از توانایی کاربرد مناسب احساس، ادراک قوه استدلال و تخیل، قدرت تمرکز حواس و مهارت‌های کلامی، فیزیکی و کنترل‌های عاطفی نام برد. به‌کارگیری هنرهای نمایشی در ارتباط با این کودکان نتایج و فواید بسیار مهمی در زمینه تعلیم و تربیت آنان دارد، این اثرات سودمند به اختصار، شامل موارد زیر می‌باشد:

۱. باعث ایجاد سرعت یادگیری در کودکان کم‌توان ذهنی می‌گردد.
۲. سبب سادگی روش‌ها و انعطاف‌پذیری

استفاده کنند. به همین دلیل برنامه آموزش نقاشی باید به طور خاص در برنامه درمانی کودکان با مشکلات ذهنی قرار گرفته و نیز در مدارس به‌ویژه ساعات بیشتری به آن اختصاص داده شود. آموزش نقاشی در کودکان با مشکلات ذهنی موجب رشد آنها به لحاظ ذهنی شده و میزان شناخت و ادراک را در آنها افزایش می‌دهد و نیز به لحاظ روانی - آموزش این هنر موجب فعال سازی هر دو نیمکره مغزی می‌شود. آنچه بسیار اهمیت دارد این است که آثار این راهبردها بر نیمکره‌های مغزی بسیار بالاست و در واقع نقاشی و رنگ به‌عنوان محرک‌های بینایی بر لوب پس‌سری راست مغزی تأثیر مثبت گذاشته و باتوجه‌به این مسئله که بیشتر یادگیری کودک از طریق حس بینایی است و لوب پس‌سری نیمکره راست مرکز تعبیر و تفسیر و پردازش محرک‌های بینایی است در نهایت پردازش صحیح این محرک‌ها می‌تواند منجر به افزایش یادگیری در کودک کم‌توان ذهنی شود.

منابع

جعفری، سالار (۱۳۸۵). بررسی اهمیت نقاشی کودکان از دیدگاه روان‌شناختی (ذهنی و عاطفی) مجموعه مقالات اولین کنگره سراسری هنردرمانی در ایران. تهران: دانشگاه شهید بهشتی.

زاده محمدی، علی (۱۳۸۹). هنردرمانی (مقدمه‌ای بر هنردرمانی ویژه‌ی گروه‌ها). تهران: نشر قطره.

داداش‌زاده، کاوه (۱۳۷۳). نقاشی و نوشته های کودکان. تهران: انتشارات گوتنبرگ.

می‌تواند فرایندهای عالی مغز را که در کورتکس رخ می‌دهد تقویت کرده و ارتقای بخشد. موسیقی می‌تواند بر روی رنگ‌آمیزی و حتی خود نقاشی تأثیر گذارد، به‌طوری‌که ریتم‌های تند و سریع موجب ترسیم خطوط پررنگ و استفاده از رنگ‌هایی چون قرمز شد، ریتم ملایم و یکنواخت موجب کشیده شدن خطوط کم‌رنگ و استفاده از رنگ ملایمی چون آبی یا سبز و برعکس، ریتم های تند و کند موجب کشیده‌شدن خطوط در هم و بر هم با رنگ‌هایی چون زرد و یا نارنجی در نقاشی شد.

نقاشی آزاد

آموزش نقاشی با موضوع آزاد راهبرد آموزشی دیگری است که به‌ویژه در سنین دبستان و در کلاس‌های اول تا سوم بیشترین اهمیت را به لحاظ شناخت و ویژگی های روانی کودک دار است. در این روش کودک توانایی کسب تجرب محصوص به خود را دارد نه تجرب بزرگسالان را به همین دلیل نباید بزرگسالان به دنبال آن باشند که آیا آثار و نقاشی کودک به لحاظ انتزاعی درست هست یا خیر و یا فقط در صورت درستی به او جایزه دهند.

بحث و نتیجه‌گیری

باتوجه‌به اهمیت و نقش هنرهای تجسمی به‌ویژه هنر نقاشی در تشخیص، درمان و آموزش کودکان کم‌توان ذهنی باید متخصصان روان‌شناسان، معلمان و حتی خانواده کودک کم‌توان ذهنی بااهمیت این موضوع آشنا شده و از نقاشی به‌عنوان ابزاری مهم در کمک به حل مشکلات این کودکان

انجام کار در مورد این کودکان (که دستورات شفاهی و مستقیم کاربرد مؤثری برایشان ندارد) می‌گردد.

۳. نمایش‌ها سبب می‌شوند که نتایج و محتوای تربیتی نمایش در ذهن کودکان بیشتر تثبیت شده از فراموشی مکرر آنها جلوگیری نماید.

مشکلات به‌کارگیری هنرهای نمایشی: مشکلات به‌کارگیری استفاده از شیوه‌های نمایشی، نیاز به مهارت و ذوق هنری دارد. زیرا اگر مربی فاقد انگیزه کافی در کار و خلاقیت و نوآوری در استفاده از امکانات و وسایل باشد هرگز نتیجه مطلوب عاید نمی‌گردد.

فعالیت‌های ریتمیک مربی می‌تواند با استفاده از مهارت‌های موزیکال در بهبود کارکرد جسمی - روانی و واکنش‌های عاطفی و اجتماعی افراد به نتایج مطلوبی برسد. کمک به رشد توانایی‌های حرکتی، تحصیلی و ارتباطی از دیگر مزایای استفاده از این مهارت‌ها است.

نقاشی

برخی از کودکان کم‌توان ذهنی به علت شدت معلولیتشان هرگز قادر به رسیدن به مرحله بازنمایی و ترسیم نمادین نقاشی‌ها نخواهند بود بااین‌حال اگر توان رشد را در این زمینه دارا باشند لزوم پرورش این توانمندی از سوی درمانگر و معلم احساس خواهد شد. کودکان آموزش‌پذیر بخصوص زمانی که تحت آموزش‌های شناخت رنگ و کشیدن پرسپکتیوهای حتی ابتدایی قرار می‌گیرند به‌روشنی تجسمات نسبتاً دقیقی را از محیط اطراف و اشیایی را که در آن قرار دارند ظاهر می‌سازند و به‌عبارت‌دیگر ترکیب دقیقی از رنگ‌ها تجسم بخشیده ابعاد را نیز به طور نسبی در طرح‌هایی که می‌کشند رعایت می‌کنند. به علت عملکرد غیرکامل توان‌های ذهنی نقاشی این کودکان نیز که به نوبه خود تجلی‌گاهی از فرایندهای عالی عصبی‌شان می‌باشد در مقام مقایسه با کودکان عادی غیر پخته و نارسا می‌باشد.

ترکیب موسیقی و نقاشی

برای کودکان کم‌توان ذهنی در سنین دبستانی و پیش‌دستانی می‌توان موسیقی و نقاشی را با هم ترکیب کرد. موسیقی نیز مانند رنگ برای کودکان جذاب است. زیرا ریتم آن را به‌خوبی حس می‌کنند. در ضمن مطالعات روانی - عصبی نشان داده که آموزش نقاشی در کنار گوش‌دادن به موسیقی

مقایسه نگرش اجتماعی در شعر فروغ فرخزاد و پروین اعتصامی

شینا رحمانی، هانیا نوریانفر
کارشناسی آموزش ادبیات فارسی
دانشگاه فرهنگیان کردستان

مقدمه

جامعه‌شناسی ادبیات، یکی از شاخه‌های بسیار متنوع جامعه‌شناسی است. اولین پایه‌های علم مستقل آن در آغاز سده نوزدهم میلادی گذاشته شد. پژوهشگران اجتماعی با پرورش بینش جامعه‌شناختی خویش می‌توانند از طریق سایر عرصه‌های زندگی اجتماعی، مانند حوزه‌های فرهنگی و ادبی نیز جامعه و مسائل آن را بررسی نمایند؛ چنان‌که پیوند ناگسستنی و تعاملات مستمر میان جامعه و ادبیات، این دو را همچون آینه‌ای در برابر یکدیگر قرار می‌دهد و شناخت یکی را به واسطه دیگری امکان‌پذیر می‌کند. در واقع، شعری که به مسائل جامعه‌شناسی بپردازد و مضمون اجتماعی داشته باشد شعر اجتماعی است. در ادبیات معاصر به‌ویژه در جریان سمبولیسم اجتماعی که شعر با زندگی اجتماعی و سیاسی شاعر پیوند عمیقی یافته است، شاعران به شدت از رویدادها تأثیر پذیرفته و اثرشان را در شعر منعکس کرده‌اند؛ از این منظر اشعار شاعران معاصر را می‌توان با رویکردهای جامعه‌شناسی بررسی کرد.

پیشینه پژوهش

برسی اوضاع اجتماعی و نگرش آنان نسبت به مسائل در شعر شاعران در پژوهش‌ها موجود است. آثار و پژوهش‌های تقریباً زیادی در مورد فروغ و پروین در زمینه‌های مختلفی مانند نگرش سیاسی، اجتماعی و... آنها هر کدام جدا در مقاله‌ای واحد و یا اینکه دو شاعر مذکور با شاعران دیگر مثلاً فروغ با سهراب سپهری اما نگرش دو شاعر باهم در مورد مسائل اجتماعی جامعه زمان خود در مقاله‌ای به صورت جداگانه مورد بررسی قرار نگرفته است.

بیان مسئله

اهمیت این مقاله را از چند حیث می‌توان مورد بررسی قرار داد: نخست آنکه در دوران مشروطه و حکومت شاهنشاهی اوضاع و شرایط سیاسی و اجتماعی، تلقی و بیان شاعران در خصوص مسائل اجتماعی نیز دستخوش تغییر و تحول شد. از طرفی فروغ شاعری عاطفی است که عاطفه با ابعاد و عناصر مختلف شعر فروغ درآمیخته. فروغ در مقام یک منتقد اجتماعی نیز که شعری معترض و درعین حال عاطفی سروده است، قرار دارد. همچنین پروین نیز شعرهایش از

انتقادهایی که به اوضاع اجتماعی جامعه زمان خود مربوط می‌شود خالی نیست.

سؤالات

آیا مضامین اجتماعی مشترک در اشعار فروغ و پروین وجود دارد؟
فروغ و پروین نسبت به مسئله زن در جامعه چه نگرش‌هایی دارند؟
آیا فروغ و پروین جزو شاعران منتقد از مسائل اجتماعی جامعه زمان خود بوده‌اند؟

روش پژوهش

روش به کاررفته در این بررسی، از نوع اسنادی و کتابخانه‌ای است.

بررسی

فروغ فرخزاد

فروغ فرخزاد در ۱۵ دی‌ماه سال ۱۳۱۳ در تهران متولد شد. در ۱۶ سالگی با پرویز شاپور (نویسنده) ازدواج کرد، اما بعد از سه سال جدا شد. ثمره این ازدواج پسری به نام کامیار بود. فروغ تحصیلات دانشگاهی نداشت و رشته دبیرستانی او هم ادبی نبود، با مطالعه زیاد با ادبیات فارسی آشنایی یافته بود. سرانجام این شاعر خوش‌ذوق و پرکار در روز ۲۴ بهمن ۱۳۴۵ در سانحه‌ی رانندگی

آن ارزش زیادی قائل شده‌اند. اما در اشعار فروغ فرخزاد بیشتر به محبت بین انسان‌ها توجه کرده است که یک انسان به دلیل محبت زیاد به معشوقه خود است که حاضر است برای او جان‌ش را فدا کند یا به‌نوعی انسانی که فرد دیگری را دوست داشته باشد؛ اما او عاشق را دوست ندارد و باعث رنج زیادی بر عاشق می‌شود که او این احساس رنج را در اشعار خود توصیف کرده است. اما در اشعار پروین اعتصامی بیشتر به محبت بین انسان‌ها در یک جامعه اشاره دارد که بدین‌وسیله است که انسان‌های جامعه علاوه بر خود به دیگران هم فکر می‌کنند و درصدد این موضوع است که کارهای دیگران را به نحو احسن انجام می‌دهند.

نتیجه

در این تحقیق، ما همان‌طور که از عنوان مقاله پیدا است نگرش اجتماعی شاعران، فروغ فرخزاد و پروین اعتصامی را زیر ذره‌بین قرار دادیم و برخی از موضوعات اجتماعی ذکر شده در اشعار این شاعران بزرگوار را بررسی کردیم. به سبب همین تحقیق دریافتیم که شباهت‌ها و تفاوت‌های بسیاری در اعتقادات و باورهای این دو شاعر وجود دارد و شاید در برخی موارد نظرات آنها مکمل همدیگر شود. این دو شاعر هر دو طالب گرفتن حقوق انسان‌ها و کمک به عدالت و برابری و نابودکردن ظالمان بوده‌اند. پروین اعتصامی مسائل جامعه را بیشتر در قالب مناظره بیان کرده؛ اما فروغ فرخزاد به صورت جدی‌تر و خشن‌تری از مسائل انتقاد می‌کند به‌رحال این دو شاعر اوضاع جامعه را در شعرهای خود وارد کرده‌اند و ما نیز به موضوعات اندکی از آنها در اینجا پرداخته‌ایم.

منابع

- ۱- دکتر احمدی گیوی، حسن. (۱۳۸۱). دیوان اشعار پروین اعتصامی. تهران: نشر قطره
- ۲- رجبی قاضی کندی، رقیه. نظریاتی، عبدالناصر. مظفری، علیرضا. (۱۴۰۱). بازخوانی و تبیین گفتمان اشعار غنایی - اجتماعی فریدون مشیری و فروغ فرخزاد با تأکید بر مکتب رئالیسم. پژوهش‌نامه مکتب های ادبی، (۱۸)، ۲۷ و ۲۸
- ۳- رضائی، رمضان. (۱۳۸۹). مقایسه مضامین اجتماعی در اشعار پروین اعتصامی و احمد صافی النجفی. مطالعه ادبیات تطبیقی، (۱۶)، ۲۰

برزگری پند به فرزند داد کای پسر این پیشه، پس از من تورا ست مدت ما جمله به محنت گذشت نوبت خون خوردن و رنج شماست...

در این مبحث از نگرش اجتماعی اشعار دو شاعر، به مقایسه نظرات آنها می‌پردازیم. به نتیجه می‌رسیم که فروغ فرخزاد به این اشاره کرده که مردم را به تلاش کردن در راه رسیدن به اهدافشان راهنمایی کرده. ارزش رسیدن به مقاصد، فقط با تلاش خود فرد است که معنا پیدا می‌کند. همچنین او افرادی که منفعل هستند را نکوهش کرده. ما در مقابل اشعار پروین بیشتر به این اشاره دارد که باید انسان‌ها بر اساس زحماتی که در زندگی خود کشیده‌اند پاداش بگیرند تا آنها را برای تلاش هرچه بیشتر تشویق کرد. محتوای اصلی کلام آنها این است که باید در زندگی انسان برای کارهای خود تلاش کند نه اینکه هیچ کاری انجام دهد.

عشق‌ورزی انسان‌ها نسبت به هم

فروغ همواره از عشق، پیوستن و یگانگی انسان می‌گوید. مخصوصاً بحث عشق که بیشتر اشعار این شاعر در این باره است، محبت، مهربانی، عشق‌ورزی، فداکاری و از این قبیل موارد...

وقتی که زندگی من دیگر / چیزی نبود، هیچ چیز به جز تیک‌تاک ساعت‌دیواری، / دریافتم که باید، باید، باید / با توام دیگر ز دردی بیم نیست

محبت اجتماعی و روابط انسانی و همچنین ابراز عشق و علاقه به دیگر انسان‌ها باعث ثبات روحی و آرامش روانی می‌شود. شاعر در قطعه «بی‌پدر» از زبان کودکی یتیم، نمونه‌ای دیگر از نامهربانی مردم جامعه خود را چنین به تصویر می‌کشد:

پدرم مرد ز بی دارویی
وندترین کوی سه داروگر هست...
سوی همسایه پی نان رفتم
تا مرا دید در خانه ببست
همه دیدند که افتاده ز پای
لیک روزی نگرفتندش دست...

در مورد آخر از نگرش اجتماعی این دو شاعر، به این می‌پردازیم که آنها به محبت میان انسان‌ها توجه زیادی کرده‌اند و برای

جان خود را از دست داد. آثار و اشعار فروغ به زبان‌های انگلیسی، ترکی، عربی، چینی، فرانسوی، اسپانیایی، ژاپنی، آلمانی و عربی ترجمه شده‌اند.

پروین اعتصامی

رخشنده اعتصامی معروف به پروین اعتصامی، شاعر ایرانی بود. زاده ۲۵ اسفند ۱۲۸۵ در تبریز می‌باشد و در ۱۵ فروردین ۱۳۲۰ در تهران درگذشت. او بیشتر به دلیل به‌کاربردن سبک شعری مناظره در شعرهایش معروف است. مضامین و معانی شعرهای او توصیف‌کننده دلبستگی عمیقش به پدر، استعداد و شوق فراوانش به آموختن دانش، روحیه ظلم‌ستیزی و مخالفت با ستم و ستمگران، حمایت از حقوق زنان و ابراز همدلی و همدردی با محرومان و ستم دیدگان است. او را «مشهورترین شاعر زن ایران» گفته‌اند.

حمایت از انسان‌های پر تلاش

شعر «عروسک کوکی» انتقاد از انسان‌هایی است که از خود اختیاری ندارد و یا دوست ندارند که داشته باشند و نسبت به همه چیز بی‌تفاوت‌اند. زبان این شعر نسبت به اشعار دیگر نسبتاً صریح است و شاعر، انسان‌های بی‌تفاوت را مثل عروسک‌های کوکی می‌داند که به ظواهر اکتفا کرده، احساس خوشبختی می‌کنند

می‌توان یک‌عمر زانو زد

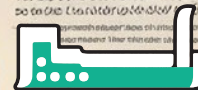
با سری افکنده در پای ضریحی سرد
می‌توان در گور مجهولی خدا را دید
می‌توان با سکه‌ای ناچیز ایمان یافت
می‌توان در حجره‌های مسجدی
پوسید...

از نظر فروغ، زنده‌بودن و زندگی کردن، دو مفهوم متفاوت است و بسیاری از انسان‌ها در ظاهر زندگی می‌کنند و باطناً مرده‌ای پیش نیستند؛ زیرا احساسات و عواطف بشری مرده است.

گاهی به این حقیقت یاس آور اندیشه می‌کنید

که زنده‌های امروزی
چیزی به جز تفاله یک زنده نیستند؟
گویی که کودکی در اولین تبسم خود
پیر گشته است

پروین به صراحت و همچنین با کنایه به طبقه زحمت‌کش و سزای تلاش‌هایی که می‌کنند توجه می‌کند و برای آنها بسیار ارزش قائل است؛

مبینا زارعی
دانشجوی
کارشناسی علوم تربیتی

کودک؛ اما ویژه

وقتی نگاه به دنیا آمد، همه مطمئن بودند که او سالم است و هیچ مشکلی ندارد. اما مشکلات به مرور زمان نمایان شدند. ابراهیم، از همان ابتدا مشکلات دختر کوچکش را نادیده می‌گیرد و آن‌ها را طبیعی قلمداد می‌کند. دختری که تا دوسالگی هیچ حرفی نمی‌زند، به حرکات دیگران واکنش نشان نمی‌دهد، از صدای بلند می‌ترسد و جیغ می‌زند، کم‌غذا می‌خورد و از همه مهم‌تر به هیچ کس نگاه نمی‌کند. غزاله که احساس عذاب وجدان لحظه‌ای او را رها نمی‌کند، دخترش را برای معاینه نزد دکتر می‌برد و سرانجام به واقعیتی تلخ می‌رسد:

نگاه، به بیماری اوتیسم مبتلاست.

کتاب «به من نگاه کن» نوشته الهام فلاح جزو معدود رمان‌های ایرانی است که به موضوع اوتیسم و تأثیر آن بر زندگی خانوادگی پرداخته است.

نویسنده در این کتاب با نگاهی عمیق به موضوع، تلاش دارد که همزمان با پیشبرد داستانی پرکشش، اطلاعاتی دقیق از علائم و نشانه‌های این اختلال در اختیار والدین قرار دهد.

پژوهش‌های جدید در زمینه علوم اعصاب نشان می‌دهند که کودکان با نیازهای ویژه، مانند کودکان مبتلا به اوتیسم یا اختلال نقص توجه و بیش‌فعالی (ADHD)، دارای الگوهای مغزی و فعالیت‌های عصبی متفاوتی هستند و بیش از ۷۰ درصد کودکان با اختلالات یادگیری، دارای تفاوت‌های قابل اندازه‌گیری در ساختار و عملکرد مغزی هستند.

۱. تفاوت‌های ساختاری:

مطالعات با استفاده از تصویربرداری رزونانس مغناطیسی (MRI) نشان داده‌اند که در برخی کودکان با نیازهای ویژه در مقایسه با کودکان عادی در نواحی خاصی از مغز، مانند آمیگدال (مرکز پردازش احساسات) و هیپوکامپ (مرکز حافظه) دارای اندازه و تراکم متفاوتی هستند.

این تفاوت‌ها می‌تواند منجر به چالش‌هایی در درک و تعامل با دیگران شود، اما درعین حال می‌تواند با قابلیت‌های منحصربه‌فرد، مانند توجه به جزئیات یا حافظه برجسته، همراه باشد. با استفاده از روش‌های درمانی و آموزشی خاص، تا ۵۰ درصد از کودکان اوتیستیک می‌توانند بهبود قابل توجهی در مهارت‌های اجتماعی و ارتباطی نشان دهند.

۲. تفاوت‌های عملکردی:

- تحقیقات مبتنی بر الکتروانسفالوگرافی (EEG) نشان می‌دهند که کودکان اوتیسم، در برخی موارد، فعالیت‌های مغزی غیرعادی

در نواحی مربوط به پردازش اجتماعی و ارتباطی دارند. این تفاوت‌ها ممکن است به چالش‌های ارتباطی و اجتماعی که این کودکان تجربه می‌کنند، مربوط باشد.

در کودکان با ADHD، تفاوت‌هایی در نواحی مغزی مرتبط با کنترل توجه و تنظیم هیجانات وجود دارد. به‌عنوان مثال، کاهش فعالیت در قشر پیشانی مغز (Prefrontal Cortex) که مسئول تمرکز و تصمیم‌گیری است، می‌تواند منجر به مشکلاتی در توجه پایدار و کنترل رفتار شود. تغییرات در سطوح انتقال‌دهنده‌های عصبی مانند دوپامین نیز در این کودکان مشاهده می‌شود.

همچنین مغز کودکان با نیازهای ویژه دارای سطح بالاتری از انعطاف‌پذیری عصبی (Neuroplasticity) است، به این معنی که مغز این کودکان می‌تواند با روش‌های آموزش مناسب و محیط‌های حمایتی، توانایی‌های جدیدی را کسب کند و برخی از نواقص را جبران کند.

راهکارهایی برای توانمندسازی کودکان با نیازهای ویژه: آموزش تلفیقی:

در راستای یکپارچه‌سازی آموزشی و بر اساس آموزه‌های تعلیم و تربیت اسلامی و سند تحول بنیادین، اصل بر آموزش فراگیر و محیط‌های یادگیری جامع برای تمام دانش آموزان است و جداسازی دانش‌آموزان بر اساس توانمندی‌های متفاوت، مضرات زیادی دارد.

حضور دانش‌آموزان عادی و نیاز ویژه در یک کلاس درس موجب می‌شود، کودکان دارای نیازهای ویژه خود را جدا از سایر کودکان ندانند، در نهایت اعتماد به نفس خود را حفظ کرده و بر روی توانمندی‌های خود متمرکز می‌شوند. همچنین کودکان عادی نیز یاد می‌گیرند رفتارهای مناسب و هماهنگی‌های لازم را برای برخورد با دوستان خود داشته باشند.

آموزش تلفیقی تلاش می‌کند تا در یک سیستم آموزش منعطف، به‌منظور برآوردن نیازهای دانش‌آموزان با یکی از آسیب‌های شنوایی، بینایی، جسمی - حرکتی و یا مشکلات ویژه یادگیری با هوش‌بهر عادی تفاوت‌ها را مقدس شمرده و ارزش‌گذاری کند.

چالش‌ها و مشکلات:

۱. دیدگاه منفی و رفتار نامناسب سایرین با کودکان نیاز ویژه: جامعه متشکل از افراد با سطوح آگاهی و شناخت متفاوت از یکدیگر است؛ لذا ایجاد حس مقایسه‌شدن و تفاوت‌های فردی در این کودکان به تدریج منجر به ناامیدی و کاهش اعتماد به نفس، و در نهایت از دست دادن مهارت‌های فعلی و عدم تقویت آن‌ها به دلیل عدم وجود انگیزه کافی، می‌گردد.

۲. ناتوانی در دوست‌یابی:

در برخی موارد با توجه به نبود آگاهی راجع به نیازهای این دسته از کودکان، ارتباط با دیگران، نه تنها کمک‌کننده نیست؛ بلکه آسیب‌هایی را نیز به همراه خواهد داشت. حتی در شرایطی که امکان دوستی مهیا باشد، ممکن است محدودیت‌هایی از جانب والدین برای کودکان وضع شود. بدین ترتیب ناتوانی در برقراری روابط اجتماعی می‌تواند باعث آسیب روحی و حس تنهایی شود.

۳. نبود خدمات اجتماعی مناسب:

متأسفانه، امروزه در بسیاری از جوامع، بستری مناسب برای تسهیل عبور مرور کودکان معلول و حتی امکانات آموزشی، تفریحی و رفاهی مناسب این افراد در نظر گرفته نشده است که باعث می‌شود آن‌ها تا سنین بالاتر هم نیازمند کمک والدین خود باشند. فقدان این امکانات از جمله دشواری‌هایی است که باعث محرومیت از تجربه مسائل جدید می‌گردد.

در ادامه به طور ویژه به موضوع آموزشی - تحصیلی کودکان با نیازهای ویژه می‌پردازیم، همچنین برخی از مهم‌ترین چالش‌های این دسته از کودکان را بررسی می‌کنیم و راهکارهایی مرتبط با دغدغه آنان ارائه می‌دهیم.

مطابق آمار تأییدشده سازمان بین‌المللی یونسکو، تعداد تقریبی افرادی که به لحاظ تفاوت‌های محسوس فردی نیاز به برنامه‌های آموزشی ویژه‌ای دارند، در هر جامعه‌ای بین ۱۰ الی ۱۵ درصد است.

این کودکان ممکن است از نظر هوشی، جسمی، روانی و یا اجتماعی نسبت به دیگر همسالان خود تفاوت داشته باشند و نتوانند به نحوی مطلوب حداکثر استفاده را از برنامه‌های آموزش و پرورش عادی ببرند؛ بنابراین ناگزیر به استفاده از خدمات آموزشی و توان بخشی متناسب با ویژگی‌هایش هستند.

حداقل سن ورود کودکان با نیازهای ویژه به دوره ابتدایی ۶ سال و حداکثر سن ورود به مقطع متوسطه دوم ۲۲ سال تمام است. قبل از ثبت‌نام در مدارس طی مراحل، سنجش وضعیت هوشی، ذهنی و جسمی این دانش‌آموزان مشخص شده و کاربرد تشخیصی برای آن‌ها صادر می‌شود.

مطابق بررسی‌ها و تحقیقات صاحب‌نظران آموزش و پرورش استثنایی کشور، حدود ۵۵ هزار نفر از دانش‌آموزان با نیازهای ویژه در مدارس عادی کشور تحصیل می‌کنند و مابقی یعنی تعدادی حدود ۷۰ هزار نفر در مدارس استثنایی، مشغول به تحصیل هستند. حدود ۲۳ هزار نیروی انسانی کارآمد و مجرب نیز در مدارس استثنایی مشغول به خدمات‌رسانی به این کودکان هستند.

این در حالی‌ست که ۷۹۰ مرکز جامع سنجش و آموزش در کشور راه‌اندازی شده است که در این مراکز خدمات توان‌بخشی، سنجش، گفتاردرمانی، کاردرمانی و مشاوره به کودکان نیاز ویژه ارائه می‌شود.

۲. مراجعه به پزشک و درمانگر متخصص:

تشخیص اختلال یادگیری در کودک کار بسیاری حساسی بوده و نیازمند مطالعه و دانش بسیار است. متخصصان با شناسایی نوع اختلال، شدت و روند پیشروی آن، از روش‌های دارودرمانی، کاردرمانی و تکرار متناوب تمرین‌های تعریف‌شده، کودک را تحت درمان و بهبود قرار می‌دهند. همچنین بهتر است تا اقدامات و تمرینات، به طور منظم توسط والدین تکرار شود تا به نوعی نقش حمایتگر والدین برای کودکان پررنگ شود.

۳. بازی درمانی و هنردرمانی:

بازی‌ها بهترین راه آموزشی برای کودکان هستند. بازی‌ها فضایی را فراهم می‌کنند تا کودکان فارغ از هرگونه اجبار، در حین خوشگذرانی و درک احساسات و عواطف ملموس و آرامش‌بخش، بر روی توانایی‌های فردی متمرکز شده و برای تقویت آن‌ها انگیزه داشته باشند. در چنین فضایی، توانمندی‌های کودک نیز چندبرابر می‌شود. همچنین هنردرمانی عامل مهمی در جهت ایجاد محرک و انگیزه کافی برای کودکان دچار معلولیت و کودکان مبتلا به روان‌پریشی و روان‌گسیختگی مرزی به شمار می‌رود. با استفاده از هنردرمانی به عنوان یک نوع مکانیسم دفاعی و روانی در مواجهه با اختلالات، می‌توان رفتارهای اوتیستیکی (درخودماندگی) مانند علائم و نشانه‌های گوشه‌گیری و غیراجتماعی بودن را تحت کنترل درآورد.

ایجاد خلاقیت، تمرکز، توجه و دقت لحاظ شده در هنردرمانی می‌تواند باعث ارتقای سطح مهارت‌های ارتباطی و به ارمغان آوردن پیشرفت‌ها و موفقیت‌های پیشنهادی در طول زندگی کودکان شود.

۴. تهیه و تدارک امکانات آموزشی مناسب مدارس استثنایی:

امکانات مدارس استثنایی باید به گونه‌ای باشد که پاسخگوی نیازهای ویژه دانش آموزان باشد. اولین و مهم‌ترین موضوع، حضور معلمین و کادری آموزش‌دیده، صبور و باحوصله، همچنین مشاور، روان‌شناس و مددکارانی متخصص و حرفه‌ای در مدارس استثنایی است. از میزها و صندلی‌هایی که با شرایط دانش آموزان هم‌خوانی داشته باشند، گرفته تا تجهیزات ایمنی و آموزشی که دارای استانداردهای لازم باشند، همگی از دیگر مواردی هستند که باید در یک محیط آموزشی حضور داشته باشند.

۵. استفاده از کیت‌های تشخیصی مبتنی بر هوش مصنوعی در حوزه پزشکی:

ابزارهای مبتنی بر هوش مصنوعی قادرند الگوهای پیچیده رفتاری و شناختی را تحلیل کنند و به تشخیص زودهنگام اختلالات یادگیری، اوتیسم و ADHD کمک کنند. این فناوری‌ها می‌توانند با تحلیل داده‌های گسترده از رفتار، گفتار و تعاملات اجتماعی مشکلات خاص را شناسایی و

برنامه‌های درمانی و آموزشی شخصی‌سازی شده هر فرد را طراحی کنند. در ادامه با جمع‌آوری مداوم داده‌ها و تحلیل آن‌ها، تغییرات اختلال و پیشرفت روند درمان را نیز به دقت ثبت کرده که منجر به بهبود کیفیت زندگی کودکان با نیازهای ویژه و فراهم‌شدن شرایط بهتر رشد و یادگیری آنان می‌شود.

کودکان با نیازهای ویژه به دلیل ویژگی‌های منحصر به فرد شناختی، عاطفی، و اجتماعی خود، به رویکردهای آموزشی متفاوت و مداخلات تخصصی نیاز دارند. پژوهش‌ها نشان می‌دهد که ایجاد محیط‌های آموزشی پویا و تطبیقی که به نیازهای خاص هر کودک پاسخ دهد، می‌تواند به طور چشمگیری در بهبود مهارت‌های شناختی، رفتاری، و اجتماعی آن‌ها مؤثر باشد. طراحی و اجرای برنامه‌های فردی‌سازی شده، بهره‌گیری از فناوری‌های کمک‌آموزشی، و فراهم کردن فرصت‌های یادگیری تعاملی و فراگیر، نه تنها به این کودکان کمک می‌کند تا به حداکثر ظرفیت‌های خود برسند، بلکه حس خودکارآمدی، انگیزه و تعلق اجتماعی آن‌ها را نیز تقویت می‌کند.

ماه شرف خانم

ساناز رفیقی

دانشجوی

کارشناسی علوم تربیتی

ماه شرف خانم قادری مشهور به مستوره اردلان در زمهری نخستین زنان تاریخ‌نگار ایران و جهان، شاعر و نویسنده‌ی کرد ایرانی بود. مستوره در شهر سنندج در سال ۱۱۸۴ خورشیدی، زمان حکومت امان‌الله خان والی اردلان در خانواده‌ی، اهل فرهنگ، قادری جهان گشود. خانواده‌ی او به تحصیل و تربیتش همت گماشتند و بر خلاف سنت دیرین و جاری زمان، او را هم‌سطح با مردان به آموختن علوم متداول زمان تشویق و ترغیب نمودند. پدرش باسواد و دوستدار علم و دانش بود و زبان‌های کردی، فارسی و عربی را به او آموخت. مستوره باذوق و قریحه‌ی شعری‌اش توانست با سرودن قصائد غز و غزلیات با شاعران نامدار زمان خود مقابله کند و در تاریخ‌نویسی پایه پای مورخین جلوه نماید. میرزا علی‌اکبر منشی دیوان غزلیات مستوره کردستانی را بیست هزار بیت دانسته است. اشعار مستوره به علت پختگی و استحکام و زیبایی در کردستان بابان دست‌به‌دست می‌شد، نالی شاعر معروف کرد سورانی سرا در اشعارش ضمن ستایش مستوره با گوشه‌وکنایه و طنز می‌خواست از حرمت او بکاهد؛ اما برخلاف میلش موجب اشتہار و معروفیت مستوره در شعر و ادب گردید.

ماه شرف در هفده‌سالگی به‌اجبار به عقد و ازدواج خسرو خان فرزند امان‌الله خان درآمد. خسرو خان پیش‌تر با حسن جهان خان بیست و یکمین دختر فتح‌علی‌شاه قاجار ازدواج کرده بود و از او سه پسر و سه دختر داشت. حسن جهان خانم زنی بود ادیب، شاعر، سیاست‌مدار، صاحب قدرت بود. مستوره بیشتر اوقات خود را به مطالعه و سرودن شعر و نوشتن تاریخ می‌گذراند و چون خسرو خان نیز شاعر بود، بیشتر او را بدین کار تشویق می‌نمود، رفته‌رفته مستوره به خسرو خان علاقه‌مند شد.

همسرش، خسرو خان اردلان، حاکم امارت اردلان بود و با مرگ وی امارت اردلان دچار دخالت‌های قاجار شد. با هجوم قاجار به امارت اردلان در سده‌ی نوزده، مستوره به‌اجبار، جهت حفظ جان خود همراه با خانواده‌اش به امارت بابان در سلیمانیه کوچ کردند. دوران خوش‌بختی و آرامش روحی و به قول مستوره، روزگار اعتبارش چندان طولانی نبود، زیرا خسرو خان اردلان در سال ۱۲۵۰ هـ.ق به بیماری کبدی دچار شد و دو ماه بعد در بیست و نه سالگی درگذشت. مرگ همسر و داغ از دست‌دادن برادر جوانش ابومحمد که در بیست و دو سالگی درگذشته بود، نشاط، شادابی و جوانی زیادی از مستوره ربود. ضربات روحی زیادی که حاصل دو ماه پرستاری و شب‌زنده‌داری از همسرش بود، او را به انزوا و عزلت، مطالعه‌ی کتب دینی و تألیف کتاب عقاید کشانید.

مستوره اردلان چندین کتاب شعر نوشت. تاریخ اردلان او به‌عنوان یکی از متون شیوای فارسی شناخته شده است. اشعار پراکنده‌ای نیز به گویش گورانی زبان کردی از او بجا مانده است. دیوان اشعار که به فارسی سروده شده و در حدود دو هزار بیت است و سه بار به چاپ رسیده است.

• تاریخ اردلان: این کتاب معروفیت و ارزش علمی و اجتماعی مستوره را دوجندان نموده؛ زیرا تا اواخر قرن نوزدهم میلادی در تمام خاورمیانه در عرصه‌ی تاریخ‌نویسی خصوصاً کردشناسی در میان زنان جز مستوره کسی به این کار نپرداخته است، این اثر ارزشمند در سال ۱۳۲۶ شمسی در سنندج به چاپ رسید.

• عقاید مستوره: این کتاب که رساله‌ی کوچکی از عقاید مستوره در مذهب اهل سنت شافعی است بر ارزش شخصی و عقاید دینی وی می‌افزاید و به جرئت می‌توان گفت در میان زنان تا این زمان کسی به چنین تألیفی نپرداخته است.

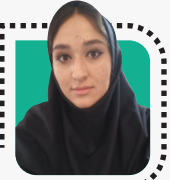
در حال حاضر پیکره‌ی مستوره کردستانی در بلوار خسرو آباد سنندج وجود دارد که ساختمانی آقای هادی ضیاءالدینی، مجسمه‌ساز و هنرمند نامدار کرد است.

از اشعار مستوره اردلان:

خاطر بی‌سروسامان و غمی
تو مگو دیده که بئُرُ اللمی
خون شد از محنت زیبا صنی
گر نهی بر سر خاکم قدمی
ذَابَ مِنْ هَجْرٍ لَحْمِی وَ دَمِی

منم و فرقت یار و ستمی
تو مگو سینه که بیئُ الخرنی
دل محزون بلاکش آخر
پس مردن به وفا زنده شوم
گر ز مستوره خبر می‌پرسی

طرح مکمل یاری در مدارس

یلدا صادقی
دانشجوی کارشناسی
آموزش ریاضی

باتوجه به آمارهای دریافت شده و باوجود دریافت ویتامین دی و آهن از مواد غذایی و منابع دیگر، کمبود ویتامین دی و فقر آهن همانند همه مردم دنیا در مردم ایران هم شایع است که عوامل متعددی در آن دخیل است.

طرح مکمل یاری مدارس، به مفهوم توزیع آهن و ویتامین دی به دانش آموزان جهت پاسخگویی به نیاز بدن و رفع و جلوگیری از کمبود ویتامین و آهن در حال حاضر و آینده است. دانش آموزان متوسطه شامل این طرح هستند و مکمل ها در مدارس توزیع می شود. در این طرح با شروع بازگشایی مدارس بر اساس تعداد دانش آموزان، مکمل درخواست شده و پس از آن به تفکیک در کل مدارس متوسطه پسرانه و دخترانه توزیع می شوند. ویتامین دی یک ویتامین محلول در چربی است و نقش مهمی در سلامت استخوان و ایمنی بدن دارد. اثرات کمبود این ویتامین در بدن:

- مشکلات خواب
- خستگی
- درد عضلات
- درد استخوان
- انقباض عضلانی
- افسردگی
- ریزش مو
- کمبود اشتها

پوست رنگ پریده و سوزن سوزن شدن دست و پا اشاره کرد.

کمبود آهن و کم خونی فقر آهن یکی از مهم ترین مشکلات تغذیه ای و بهداشت عمومی در جهان بشمار می رود. بر اساس برآورد سازمان جهانی بهداشت در حدود سه میلیارد نفر از مردم جهان به کم خونی فقر آهن دچار هستند.

پیامدهای زیان بار کم خونی فقر آهن از جمله افزایش مرگ و میر مادران به هنگام زایمان،

افزایش ابتلا به بیماری ها،

کاهش ضریب هوشی

و کاهش قدرت یادگیری،

اختلال در رشد جسمی و نهایتاً کاهش توانمندی های ذهنی و جسمی روند توسعه کشورها را به مخاطره می اندازد.

هدف از اجرای این طرح، همان طور که بیان شد کمک به جلوگیری و رفع فقر آهن در دختران باتوجه به شرایط خاص بدن آنها و کمک به جلوگیری از کمبود ویتامین دی در همه دانش آموزان است. این وظیفه به عهده مربی بهداشت مدارس است. به همین منظور هر هفته ۱ قرص آهن به دانش آموزان دختر ارائه می شود که طبق مطالعات سازمان جهانی بهداشت مشخص شده که همین یک مکمل در هر هفته کارایی مصرف

هر روز قرص آهن را دارد و به همان اندازه می تواند در پیشگیری از کم خونی ایفای نقش کند اما مکمل ویتامین دی که برای گروه های سنی بالای ۱۲ سال انجام می شود. هر ماه، یک مکمل ۵۰ هزار واحدی ویتامین به دانش آموزان داده می شود که کمبود ویتامین دی را تا حدودی جبران می کند. قطعاً این طرح در جبران آهن و ویتامین تأثیرگذار بوده است؛ اما این برنامه با احتساب تعطیلات ۷ ماه در مدارس و فقط در چند سال تحصیلی اجرا می شود و به هرحال با برنامه مدارس و برنامه مکمل یاری در شبکه جهانی و همچنین خرید مکمل ویتامین توسط خود مردم از داروخانه ها و با وجود اینکه ایران کشوری ۴ فصل و آفتاب خیز است باز هم متأسفانه کمبود ویتامین دی در کشور ما مثل همه مردم دنیا شایع است. مدارس می توانند در راستای اجرای طرح مکمل یاری به آموزش و گاهی دادن هم بپردازند تا دانش آموزان به عنوان همیار سلامت در خانواده بتوانند راه های جبران کمبود ویتامین را آگاهی بخشی کنند. باتوجه به عوامل بالا مدارس می توانند در خصوص سبب تغذیه مثل قراردادادن بیشتر ماهی در سبد غذایی و در خصوص سبک زندگی سالم توأم با ورزش و قرار گرفتن در معرض آفتاب به کاهش کمبود ویتامین دی کمک کنند.

منابع:

وبسایت بهداشت جهانی
معاونت بهداشت دانشگاه علوم پزشکی
خبرگزاری ایسنا

امین محمدزاده - دانشجوی کارشناسی آموزش دانش آموزان با نیازهای ویژه

آشنایی با اختلال کمبودتوجه-بیش فعال، ویژگی‌ها و روش‌های کنترل و درمان آن در کودکان

***نشانه‌های نقض توجه:**

- (۱) این کودکان غالباً از توجه به جزئیات ناتوان هستند، در امور تحصیلی، کار یا سایر فعالیت‌ها مرتکب اشتباهات ناشی از بی‌دقتی می‌شوند.
- (۲) در حفظ و نگهداری توجه، روی تکالیف یا فعالیت‌های مربوط به بازی ناتوان هستند.
- (۳) هنگام صحبت مستقیم با او به نظر می‌رسد که گوش نمی‌کند.
- (۴) از تکالیف ذهنی اجتناب می‌ورزند.
- (۵) اغلب قادر به پیشگیری دستورات و یا اتمام کارها نمی‌باشند. (نباید به این کودکان دستورات ترکیبی داده شود).
- (۶) اغلب وسایل خود را گم می‌کنند.
- (۷) غالباً محرک‌های بیرونی حواسشان را پرت می‌کند. (فردی که هم بیش فعالی و هم نقض توجه دارند؛ بیشتر محرک‌های بیرونی حواسشان را پرت می‌کند؛ اما کسانی که فقط نقض توجه دارند، با محرک‌های درونی بیشتر تحریک می‌شوند).
- (۸) در فعالیت‌های روزانه غالباً فراموش‌کار هستند.

مهارت‌های موردنیاز برای بهبود توجه (درمان نقص توجه):

اولین کار در درمان نقص توجه تغییرات محیطی است. تغییرات محیطی که می‌توان به‌طور کلی در محیط ایجاد کرد عبارتند از: یادداشت زمان شروع و پایان کارها، تحلیل تکلیف (تکه‌تکه کردن تکلیف)، پاداش-دادن و داشتن سیستم پاداش-دهی، داشتن تایمر (آشنایی کودک با زمان)، نظارت داشتن، مشخص کردن نتیجه انجام تکالیف و ارائه تکلیفی که برای کودک جذاب است.

***نشانه‌های تکانشگری:**

- (۱) نمی‌توانند یک پاسخ یا رفتار را علی‌رغم انتظار عواقب منفی به تأخیر بیندازند.
- (۲) در کار یا صحبت دیگران دخالت می‌کنند.
- (۳) قبل اتمام سوال جواب می‌دهند.
- (۴) نمی‌توانند برای نوبت خود منتظر بمانند.
- (۵) احساس خطر ندارند.
- (۶) فکر قبل کار ندارند، همیشه بعد از کار فکر می‌کنند. بیشتر تصادفات منجر به مرگ به افرادی برمی‌گردد که ADHD بزرگسالان از نوع تکانشگری دارند.

"آرشین یک دانش آموز کلاس دوم هست که در انجام تکالیف خود به اشتباهاتی از روی بی‌دقتی مرتکب می‌شود. آرشین در یک جا نمی‌نشیند، حواسش زود پرت می‌شود و باعث حواس‌پرتی دیگر دانش‌آموزان می‌شود. دائم در کلاس می‌چرخد، فراموش‌کار است و باید همیشه تکالیف او را یادآوری کنی." مثال فوق در مورد دانش‌آموزی است که مبتلا به اختلال ADHD هست.

نشانه‌های بیش‌فعالی:

- (۱) غالباً ول می‌خورند و دائم دست و پایشان را تکان می‌دهند.
- (۲) دائم در حال تعویض جایی که نشسته‌اند هستند.
- (۳) در جاهایی که مناسب نیست ندارند از درودیوار بالا می‌روند.
- (۴) غالباً بازی یا فعالیت‌هایشان پر سروصدا است.
- (۵) به نظر می‌رسد موتوری او را به حرکت در می‌آورد.
- (۶) معمولاً زیاد صحبت می‌کنند.

تعریف اختلال کمبود توجه - بیش‌فعالی (ADHD)

بر اساس DSM-5: یک اختلال در دوران کودکی است که ۱۸ نشانه دارد. اگر کودکی ۶ نشانه از این ۱۸ نشانه را در دو موقعیت مکانی داشته باشد؛ به عنوان کودک ADHD شناخته می‌شود. بعضی از علائم باید قبل از ۱۱ سالگی آغاز شده باشد. براساس DSM-IV نشانه‌ها باید قبل از ۷ سالگی خود را نشان بدهند. با بالا بردن سن، تعداد افرادی که تشخیص داده می‌شوند بیشتر می‌شود.

در DSM-IV اختلال کمبود توجه - بیش‌فعالی در سه دسته تعریف شده است: بیش‌فعالی، نقض توجه و تکانشگری. این تقسیم‌بندی در DSM-5 هم سه دسته هست: بیش‌فعالی - تکانشگری، نقض توجه، ترکیبی.

کودکان ADHD از یک‌طرف اختلال عصبی - رشدی هستند و از طرف دیگر، نشانه‌های اختلالات هیجانی - رفتاری را نشان می‌دهند. بیشتر نشانه‌های ADHD بیرونی هستند؛ به این معنی که قابل رویت‌اند. به مثال ریز توجه کنید.

دنیا از سمت چپ

سمیه یوسفی
دانشجوی کارشناسی
علوم تربیتی

چند نفر را می‌شناسید که چپ‌دست باشند؟ چند نفر از اعضای خانواده شما با دست چپ بیشتر کارهایش را انجام می‌دهد؟ شاید تعداد بسیار کمی را بشناسید که حتی به اندازه تعداد انگشتان دستتان هم نرسد چرا که تنها ۱۰ درصد جمعیت جهان چپ دست هستند و این یعنی حتی دست گرفتن قیچی برای این افراد هم دشوار است. علاوه بر قیچی، دنده و ترمز دستی خودرو، شاتر دوربین عکاسی و بسیاری از اشیاء دیگر نیز چنین طراحی شده‌اند. اگر چپ دست باشید، مطمئناً سر پیدا کردن صندلی چپ دست همواره در کلاس و جلسه امتحان دردسر داشته‌اید. روز ۱۳ آگوست یا ۲۲ مرداد روز جهانی چپ‌دستان است. روزی برای آگاهی بخشی مشکلاتی است که بسیاری از چپ‌دست‌ها در دنیایی که عمدتاً راست‌دست‌ها ساخته‌اند، دارند.

در گذشته بسیاری از جوامع چپ‌دست بودن را ناپسند تلقی می‌کردند. ریشه‌ی واژه چپ در برخی زبان‌ها مثل آلمانی، فرانسوی، لاتین بار معنایی منفی دارد. گناهکار، بدیمن و شوم معنا می‌شود. همین باعث شده بود کودکانی که ذاتاً چپ دست بودند را مجبور کنند که از دست راست خود برای نوشتن استفاده کنند. راست‌دستی یا چپ‌دستی از همان دوران جنینی مشخص می‌شود؛ اما فقط ژنتیک نیست:

به گفته دکتر رونالد یثو، استاد روان‌شناسی دانشگاه تگزاس، دانشمندان دقیقاً مطمئن نیستند که چرا برخی افراد چپ‌دست هستند، اما می‌دانند که ژن‌ها در ۲۵ درصد مواقع مسئول هستند. او می‌گوید چپ‌دستی معمولاً در خانواده‌ها دیده می‌شود، اما به طور قابل توجهی ویژگی ارثی آن کمتر از قد یا هوش و... است چنانچه دوقلوهای همسان که ژن‌های مشابهی دارند، گاهی اوقات می‌توانند دست‌های غالب متفاوتی داشته باشند.

تنوعی‌های زیادی در مورد اینکه چه چیز دیگری ممکن است تعیین کند با کدام دست بنویسید وجود دارد، اما بسیاری از کارشناسان معتقدند که این یک نوع تصادف است.

چپ‌دستی شما را "راست مغز" نمی‌کند: اکثر افراد راست‌دست از نیمکره چپ مغز خود برای پردازش زبان استفاده می‌کنند، اما این بدان معنا نیست که اکثر چپ‌دست‌ها «راست مغز» هستند. به نظر می‌رسد اکثر چپ‌دست‌ها پردازش زبانی مشابه با راست‌دست‌ها دارند. او می‌گوید برای سایر عملکردهای یک‌طرفه مغز، مانند توجه، احساسات، موسیقی و ادراک چهره، داده‌های کمتری وجود دارد. اما در بیشتر موارد، چپ‌دست‌ها به‌وضوح با راست‌دست‌ها تفاوتی ندارند. آنها مطمئناً مغز معکوس ندارند.

این یک مزیت در ورزش است: یک چیز وجود دارد که اکثر متخصصان دست روی می‌توانند روی آن توافق داشته باشند: چپ‌ها در ورزش‌های انفرادی مانند تنیس، بوکس، شنا و بازی بیسبال حرف اول را می‌زنند.

اما در دنیایی که عمدتاً برای اکثریت راست‌دست‌ها طراحی شده است، افراد چپ‌دست اغلب از همان کودکی خود را درگیر چالش‌های منحصر به فردی می‌بینند که فراتر از عمل ساده نوشتن است. درک و پرداختن به این چالش‌ها برای ایجاد یک محیط فراگیر و حمایتی برای افراد چپ‌دست بسیار مهم است. در ادامه به مسائلی می‌پردازیم که افراد چپ دست از همان دوران کودکی و بخصوص در دوران مدرسه با آن دست‌وپنجه نرم می‌کنند.

میزهای راست‌دست: میزهای کلاس اغلب با در نظر گرفتن دانش‌آموزان راست‌دست طراحی می‌شوند که نوشتن و کار مؤثر برای چپ‌دستان را سخت می‌کند.

قیچی‌های راست‌دست: قیچی‌های استاندارد اغلب برای کاربران راست‌دست طراحی می‌شوند و فعالیت‌های بریدن در مدرسه یا خانه را برای کودکان چپ‌دست سخت‌تر می‌کنند. ابزارهای راست‌دست: ابزارهای مختلف، از بازکن کنسروها گرفته تا موس کامپیوتری، ممکن است به‌صورت ارگونومیک برای استفاده راست‌دست طراحی شده باشند که منجر به مشکلات و ناراحتی برای افراد چپ‌دست شود. دست‌دادن و اشاره: هنجارهای اجتماعی اغلب شامل حرکات دست راست، مانند دست دادن است. کودکان چپ‌دست ممکن است در

موقعیت‌های اجتماعی که به سمت آداب و رسوم راست‌دست‌ها می‌آیند، احساس ناخوشایندی داشته باشند یا دچار مشکل شوند.

سازگاری مداوم: افراد چپ‌دست اغلب نیاز دارند خود را با دنیای راست‌دست وفق دهند که منجر به نیاز مداوم به تعدیل در فعالیت‌های مختلف روزانه می‌شود. درحالی‌که تعصبات آشکار کاهش یافته است، برخی از انگ‌های فرهنگی مرتبط با چپ‌دستی ممکن است ادامه داشته باشد و به احساس «متفاوت بودن» یا «دیگری بودن» کمک کند.

والدین، مربیان و معلمان در مواجهه با دانش‌آموزان چپ‌دست چه وظایفی دارند؟ طعنه‌زدن و طردشدن بر اساس چپ‌دست بودن می‌تواند بر عزت‌نفس و احساس تعلق کودک تأثیر بگذارد. تشویق همدلی و درک به کودکان این امکان را می‌دهد که تفاوت‌ها را درک کنند و فضای حمایتی ایجاد کند که در آن هر کودک بدون توجه به دست غالب خود احساس کند پذیرفته شده است. معلمان همچنین می‌توانند در هنگام مشاهده مواردی از طعنه یا طرد، مداخله کنند و فرهنگ احترام و شمول را ترویج کنند.

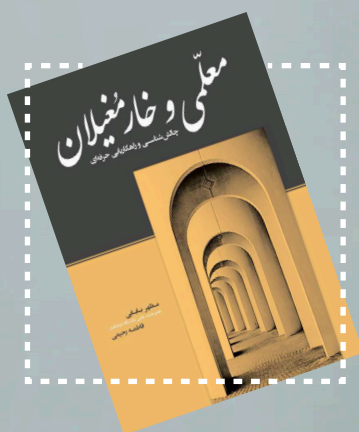
میزهای طراحی شده برای دانش‌آموزان راست‌دست می‌توانند چالش‌های فضایی و تعاملی را در طول فعالیت‌های گروهی ایجاد کنند. مربیان می‌توانند تغییرات ساده و درعین حال مؤثری برای رسیدگی به این مسائل ایجاد کنند. معرفی چیدمان صندلی‌های انعطاف‌پذیر یا ارائه میزهای جایگزین که به دانش‌آموزان چپ‌دست پاسخ می‌دهد، فراگیری را در کلاس ارتقا می‌دهد.

کتابخانه راسپیر

نام کتاب: معلمی و خارمغیلان
 زبان کتاب: فارسی
 اسم کتاب: معلمی و خارمغیلان
 اسم نویسنده: مظهر بابایی و فاطمه رحیمی
 اسم تصویرگر: حیدر شجیعی
 اسم ویراستار: حیدر شجیعی
 اسم انتشارات: گوتار
 تعداد صفحات: ۹۲
 قیمت کتاب: ۷۰۰۰۰ تومان

کتاب حاضر برگرفته از یک طرح پژوهشی به پیشنهاد و با حمایت مالی واحد پژوهش اداره کل آموزش و پرورش استان کردستان است که در قالب سه فصل به بررسی مشکلات و چالش‌های پیشروی نومعلمان در ابعاد مختلف و از زوایای گوناگون می‌پردازد.

نام کتاب: مرگ و جهان پس از مرگ
 زبان کتاب: فارسی
 نویسنده: جهانگیر ولدبیگی
 انتشارات: انتشارات تافگه
 تعداد صفحات: ۱۰۵۰ صفحه (دو جلد)
 قیمت کتاب: ۵۵۰۰۰۰ تومان

تألیف و تصنیف «مرگ و جهان پس از مرگ» تلاشی است چندین ساله از «جهانگیر ولدبیگی» قرآن پژوه و استاد دانشگاه (دکترای علوم قرآن و حدیث) در جهت کشف این مجهول.

نویسنده تمرکز بر آیات قرآن و عدم استفاده از روایات، نقد، تحلیل و ترجیح دیدگاه و نظرات اندیشمندان و ارائه نظرات نو، بررسی لغوی مفردات آیات، ارتباط دادن آیات با هم و نتیجه‌گیری را وجه ممیز این اثر با آثار دیگر در این زمینه بر می‌شمارد.

گفت‌وگویی با یاریگر زندگی

ساجده احمدی
دانشجوی کارشناسی
آموزش مشاوره و راهنمایی

در این نسخه، فرصت گفت‌وگویی با استاد بهمن سبحانی داشتیم. اگر از دانشجویان علوم اجتماعی بوده باشید، ساعات متمادی از واحدهای تخصصی را در کلاس ایشان گذرانده‌اید. شاید هم واحدهای کارورزی، توسعه و پژوهش یا آسیب‌شناسی اجتماعی را با ایشان برداشته‌اید. بهمن سبحانی از اساتید برجسته‌ی دانشگاه فرهنگیان کردستان، دبیر علوم اجتماعی، از فعالان حوزه یاریگران زندگی هستند.

۱- اگر بخواهید خودتان استاد بهمن سبحانی رو معرفی کنید، چطور شروع می‌کنید؟

معمولاً خودم را به‌عنوان یک معلم معرفی می‌کنم و مهم‌تر از آن همواره یک دانشجو بوده‌ام و طی این سال‌ها دغدغه‌ام رشد و تعالی دانش‌آموزان و دانشجویانم بوده است.

۲- از مسیر معلم شدنتان برای ما بگید، چطور شد دبیر علوم اجتماعی شدید؟

سال ۱۳۷۷ از طریق آزمون سراسری در رشته آموزش ابتدایی تربیت‌معلم پذیرفته شدم و پس از فارغ‌التحصیلی و شروع به تدریس در آموزش و پرورش، بلافاصله مجدداً در کنکور شرکت نمودم و در رشته کارشناسی علوم اجتماعی که موردعلاقه‌ام بود پذیرفته شدم و پس از اتمام کارشناسی، تغییر مقطع داده و دبیر علوم اجتماعی متوسطه شدم.

۳- فکر می‌کنید اگر قرار نبود معلم یا استاد دانشگاه باشید وارد چه شغل یا حرفه دیگری می‌شدید؟

باتوجه به علاقه‌ام به کارهای محاسباتی و کار با نرم‌افزارهای مختلف، به‌احتمال زیاد حسابدار یا کارمند بانک می‌شدم.

۴- آیا دوست دارید فرزندان‌تان مسیری که خودتان تا به الان طی کردید رو بگذرانند؟

بله باتوجه به رغبت فرزندم به آموزش و مربیگری دوست دارم همین مسیر را البته باعلاقه طی کند.

۵- معلم بودن چقدر در زندگی شخصی شما و ویژگی‌های فردیتان تأثیر داشته؟ به عبارتی چه درس‌هایی تاکنون برایتان به همراه داشته است؟

معلم بودن و تدریس باعث تقویت رغبت و علاقه من به درک کردن و همدلی با دانش‌آموزان و دانشجویان و سایر آدم‌های اطراف شده است.

همچنین باعث تقویت بردباری و صبوری و

تاب‌آوری در برابر مشکلات و مسائل مختلف شده است.

۶- باتوجه به اینکه شما در رشته علوم اجتماعی تحصیل داشته‌اید، چه عاملی باعث شد به روان‌شناسی علاقه‌مند شوید؟ از نظر من تفاوت بین رشته‌های مختلف علوم انسانی خیلی کمتر از قرابت و شباهت‌های آنهاست و از این‌رو داشتن تخصص در یک حوزه مانع از پرداختن به سایر حوزه‌های آن نیست، چه‌بسا لازمه کار مفید و مؤثر در رابطه با انسان‌ها نیازمند داشتن اطلاع و آگاهی از حوزه‌های مختلف علوم انسانی است.

باتوجه به اینکه گرایش دکترای من (رفاه اجتماعی) هست و بنا به ماهیت دروسی که در دانشگاه و در دوره‌های مختلف آموزشی تدریس می‌کردم (به‌ویژه مددکاری اجتماعی و آموزش مطالعات اجتماعی) و نیز فعالیت‌های اجتماعی که داشتم، لازم بود در حوزه روان‌شناسی مطالعاتی داشته باشم و به دلیل علاقه‌مندی به این رشته از علوم انسانی، تصمیم گرفتم به‌صورت آکادمیک هم در آن به تحصیل بپردازم.

یادداشت کردن تجربیات، می‌تواند برای آنها راهگشا و مفید باشد.

۱۳- اگر به شما بگویم می‌توانیم زمان را به عقب برگردانیم و فرصت مجددی در اختیاران قرار دهیم، باز هم در همین مسیر کنونی قدم برمی‌دارید؟
اگر به زمان گذشته برگردیم باز هم معلمی را انتخاب می‌کنم، اما در برخی از مقاطع تصمیمات بهتری را برای رشد علمی و تحصیلی خواهم گرفت. اما در هر صورت همچنان خودم را در جایگاه مدرس دانشگاه، به‌خصوص دانشگاه فرهنگیان می‌بینم.

۱۴- لطفاً چند مورد از کتاب‌هایی که از نظر شما لازم است تا هر معلمی مطالعه کند را برای مخاطبان ما معرفی می‌کنید؟
کتاب شهامت تدریس (پارکر جی پالمر)
تربیت بدون فریاد (هال ادوارد رانکل)
من به روایت من (نیما قربانی)
شفقت خود (کریستین نف)

۱۵- استاد یکی از به‌یادماندنی‌ترین تجربه این سال‌های معلمی خودتان رو برای ما بگید.

یکی از به‌یادماندنی‌ترین تجربیات من به اولین روز و اولین جلسه تدریسم بر می‌گردد. زمانی که من وارد کلاس اول شدم و تازه فهمیدم که با دانش‌آموزان، زبان مشترک و پل ارتباطی ندارم. بچه‌ها اورامی زبان بودند و زبان سورانی و فارسی را متوجه نمی‌شدند و عملاً امکان برقراری ارتباط با آنها را نداشتیم.

تلاش برای یادگیری زبان اورامی از دانش‌آموزانم و برقراری ارتباط با آنها، تجربه ارزشمندی برای من بود.

۱۶- سخن آخر؟
معلمی حرفه شرافتمندانه و ارزشمندی است که اگر با شوق و علاقه و خلوص انجام شود، در وهله اول باعث رشد و ارتقای خود فرد و سپس دانش‌آموزان می‌شود. عشق معلمی همچنین مانع از فرسودگی و احساس بی‌معنایی در زندگی می‌شود. در یک کلام، تلاش برای معلم خوبی شدن باعث می‌شود فرد به انسان بهتری تبدیل شود، انسانی که می‌تواند دنیا را برای آدم‌های دیگر، تبدیل به جای بهتری برای زندگی کند.

دانشجویان به‌سختی کنار می‌آید و مهم‌ترین خط‌قرمزهایی که دانشجو در کلاس شما باید رعایت کند، چه مواردی هستند؟

باتوجه به اینکه تدریس را از مقطع ابتدایی شروع کردم و سپس در مقاطع راهنمایی و متوسطه و سطوح مختلف دانشگاه تدریس کرده‌ام، با دانش‌آموزان و دانشجویان مختلفی سروکار داشته‌ام و همین امر به انعطاف‌پذیری و مدارای بیشتر من با آنها کمک کرده است؛ بنابراین با اکثر دانشجویان کنار می‌آیم.

خط‌قرمز کلاس هم بی‌احترامی به سایر هم‌کلاسی‌ها و اهمیت‌ندادن به فعالیت‌های درسی است. در دانشگاه فرهنگیان هم در کنار علاقه و احترام برای همه دانشجویان، آنهایی که معلمی را با جان‌ودل پذیرفته و با شوروشوق در کلاس درس و فعالیت‌ها مشارکت می‌کنند، جایگاه و احترام بالاتری دارند.

۱۱- به نظر شما مهم‌ترین و ضروری‌ترین ویژگی‌هایی که دانشجو معلمان در آینده کاری خود به آنها نیاز دارند و باید به تقویت آن بپردازند، چه مواردی هستند؟

برای معلم خوب‌بودن شناخت کافی از دانش‌آموزان، درک کردن و مدارا و کنارآمدن با آنها، عدم تبعیض بین دانش‌آموزان، تسلط بر دانش و حوزه مورد تدریس خویش و داشتن مهارت‌های زندگی، الزامی است. از این‌رو ویژگی‌هایی چون داشتن مدارا و صبور بودن، کنترل خویشتن، به‌روز بودن، عزت‌نفس و احترام به خود، برای دانشجو معلمان الزامی است.

۱۲- به عنوان یک استاد راهنما در واحدهای کارورزی، دانشجو معلمان چگونه می‌توانند از ساعات این واحد بیشترین تجربه را کسب کنند؟

از آنجاکه دانشجو معلمان قرار است در مدارس به‌عنوان معلم به تدریس بپردازند، کارورزی مهم‌ترین فرصت دانشجویان برای تلفیق دانش نظری موجود در کتاب‌درسی و کلاس‌های دانشگاه با موقعیت واقعی و تمرین عملی است؛ بنابراین باید از همه ساعات آن بیشترین بهره را ببرند.

حساس‌بودن نسبت به همه ویژگی‌های و رویدادهای مدرسه و صحبت کردن مستمر با معلمان و دانش‌آموزان و مهم‌تر از همه،

۷- باتوجه به اینکه از مدرسه‌ان یاریگران زندگی هستید و با دانش‌آموزان زیادی برخورد داشته‌اید، چالش اصلی دانش‌آموزان و مدرسه را چه چیزی می‌بینید؟

نظام آموزشی و مدرسه در شرایط کنونی با چالش‌های متعددی روبه‌روست که یکی از مهم‌ترین آنها که هم‌خانواده‌ها و هم‌مدارس را درگیر خود نموده، تفاوت بین‌نسلی و (تغییر گسترده و سریع) طرز اندیشیدن و نگاه به زندگی در نسل جوان و نوجوان کنونی است.

این امر خود را به اشکال مختلف اعم از بی‌تفاوتی نسبت به خیلی از باورها و هنجارهای اجتماعی و استفاده گسترده از رسانه‌های اجتماعی و تأثیرپذیری از آنها خود را نشان می‌دهد.

نداشتن آگاهی کافی و عدم آموزش برخی از معلمان و والدین نسبت به ویژگی‌های این نسل، منجر به بروز تضادهای بین‌نسلی و فاصله‌گرفتن دو نسل از هم شده است.

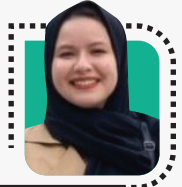
۸- تدریس در دانشگاه فرهنگیان را بیشتر دوست دارید یا سایر دانشگاه‌ها؟
با اطمینان و قطعیت دانشگاه فرهنگیان، زیرا در این دانشگاه کاری را آموزش می‌دهم که خودم سال‌های زیادی با شوق و علاقه به آن مشغول بوده‌ام و احساس می‌کنم انتقال تجربه سال‌ها تدریس به همراه دانش روز می‌تواند به ارتقای توانمندی و رغبت معلمان آینده کمک کند.

۹- به نظر شما مهم‌ترین اصولی که دانشگاه فرهنگیان، به‌عنوان یکی از پایه‌های مهم تعلیم و تربیت معلمان آینده این سرزمین، باید به آنها توجه کند، چه مواردی هستند؟

به نظرم مهم‌ترین اصولی که دانشجو معلمان باید یاد بگیرند، داشتن تعهد و محبت نسبت به دانش‌آموزان و حفظ کرامت انسانی آنها در هر شرایطی است، از این‌رو در دانشگاه فرهنگیان هم این اصول باید سرلوحه همه فعالیت‌های دانشگاه و همه کارکنان و اساتید باشد. در کنار این اهتمام به تدارک منابع علمی و معتبر و تغییر سرفصل‌های دروس دانشگاهی متناسب با تغییر شرایط علمی و فرهنگی لازم است.

۱۰- در طول سال‌های تدریستان در دانشگاه‌های مختلف با کدام دسته از

نجایِ ناجی

فاطمه حقی

 دبیر جامعه‌شناسی متوسطه‌ی دوره دوم
اردبیل

زمانی حرف معلم‌هایمان را که می‌گفتند هیچ‌کاری نکرده‌اند و فقط برای ما سؤال و جزوه آماده کرده‌اند را فهمیدم که کل علاقه‌ها و کارهایمان را کنار گذاشته بودم و خودم را برای تهیه‌ی سؤال و جزوه و بسته‌ی آموزشی دانش‌آموزانم وقف کرده بودم - گرچه کار خطایی است و همیشه باید آگاه بود که "خود" را فراموش نکرد - .

امسال با دانش‌آموزانم فاصله سنی کمی داشتم؛ اما مهر و علاقه‌ام به آن‌ها همچون عشق مادر به فرزند بود و "دخترم" خطابشان می‌کردم تا که یک روز یکی از دانش‌آموزانم گفت: "خانم! سبزه گرج بی‌زی باجی چاغیراسوز؛ سبزه بی‌سینوز یوخدی کی!" (خانم شما ما رو باید ابجی صدا کنین، شما سنی ندارین که) و علاقه بینمان به مهر و محبت خواهرانه بدل شد.

نومهلمی من به هر سختی و اذیت و ترس و افسردگی‌ای که داشت، پر بود از تجربه و بزرگ‌تر شدن. گرچه روزهایی فکر می‌کردم که غرق شده‌ام؛ اما به‌قول معروف: "ما زنده به آنیم که آرام نگیریم/موجیم که آسودگی ما عدم ماست".

بعد از یک سال متوجه شدم که منشأ اصلی چالش‌های کلاسی، خود من - من معلم - هستم. من باید به سخت‌کوشی‌های فراوان یاد می‌گرفتم که چگونه خشمم را کنترل، هیجانم را مدیریت و رفاقتم را محکم‌تر و خستگی‌هایم را به رسمیت بشناسم؛ من باید می‌دانستم که با دانش‌آموزی که لج می‌کند، زندگی‌اش پر از مشکلات خانوادگی است، در بحران‌های هویتی غرق شده است، چطور برخورد کنم؛ اما با هر ملاحظه‌ای که می‌خواستم خرج کنم باید متوجه آن می‌بودم که تنها کسی هستم که عمق همه‌ی مشکلات بچه‌ها را می‌بیند و آن‌ها را مقصر بعضی از رفتارهایشان نمی‌داند.

دانش‌آموز که بودیم، هرگاه معلمی به دل سوزی پند و اندرز می‌داد، حرف‌هایش را نادیده می‌گرفتیم؛ یا هر وقت که اعتراف می‌کرد که همه‌ی کارهایش را تعطیل کرده و برای ما بسته‌ی آموزشی یا سوالی طراحی کرده است، با خود فکر می‌کردیم که چرا آدم باید از همه‌ی امورات زندگی‌اش چشم پوشی کند و بخواد برای دو ساعت از مدرسه و دانش‌آموزانی که درس نمی‌خوانند، دل بسوزاند. کلاً در مخیله‌مان نمی‌گنجید که کسی بیشتر از خانواده‌هایمان دوستان داشته باشد. فکر می‌کردیم وقتی به هر طریقی سوالی آماده کرده و می‌خواهد امتحان بگیرد، قصد جانمان را کرده است و حتماً پدرکشتگی‌ای با ما دارد.

همان‌طور که روزگار همیشه به یک‌شکل نمی‌ماند، به دست بازی‌های زندگی چرخیدیم و چرخیدیم و خودمان معلم شدیم. زمان دانشجویی با آرمانی‌ترین دنیاها، آینده کاری خودمان را ترسیم می‌کردیم و مطمئن بودیم ناجی همه‌ی کودکان این سرزمین خواهیم بود. با تئوری همه‌ی مشکلات و چالش‌های کلاس‌داری آشنا بودیم و فکر می‌کردیم هر مشکلی ایجاد شود، به راحتی می‌توانیم منشأش را شناسایی و سپس حلش کنیم. از موقعیت‌های واقعی بی‌خبر بودیم و دل خوش به حرف‌هایی که سر کلاس‌های دانشگاه یا در دوران کارورزی می‌شنیدیم.

از روز اول سال اول خدمت، تا آخرین روزی که برگه‌های نهایی را اصلاح کردم، پر از ترس و اضطراب بودم. اولین سال با همه‌ی خوبی‌هایی که برایم داشت و ۴۵۰ دانش‌آموزی که به من داد، پر بود از نگرانی و حس کم‌آوردن. هیچ نظریه‌ی تربیتی‌ای به دردم نخورد و تنها خودم بودم که باید می‌فهمیدم در هر موقعیتی چه واکنشی داشته باشم که آسیبی نرساند.

آبدانان، سرزمین قلعه های سنگی

حدیث یاری

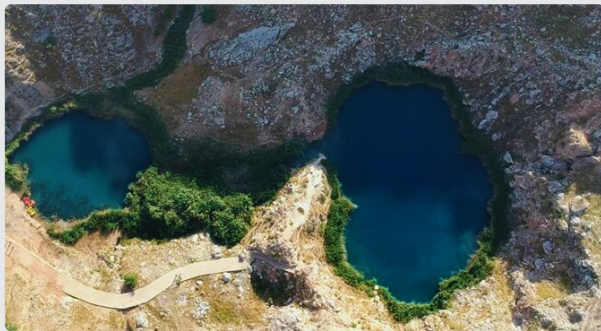
دانشجوی

کارشناسی ادبیات فارسی

آبدانان؛ سرزمین قلعه های سنگی

ایلام را از دیرباز عروس زاگرس می خوانند، کوه هایش در زمستان، لباس سفید و در بهار، دامن سبز رنگی از جنگل های بلوط و بنه و بوته های بادام کوهی در برمی کند. در این میان، شهرستان آبدانان چون نگینی در حلقه دو رشته کوه کبیرکوه و دینارکوه قرار گرفته است که دارای آثار باستانی و جاذبه های گردشگری بسیار ارزشمندی از تاریخ کهن ایران و سرزمین عیلامیان است:

دریاچه دوقلو سیاه گاو دریاچه دوگانه سیاه گاو از آنجایی که تنها دریاچه ی دوقلوی ایران است، موقعیتی بسیار ویژه دارد. دریاچه دوقلوی سیاه گاو، آکواریومی طبیعی است که در منطقه ای کوهستانی و نسبتاً مرتفع قرار دارد؛ این پدیده طبیعی بسیار نادر شامل دو دریاچه است. نکته جالب در مورد این دریاچه ها این است که آب آن ها بسیار زلال و شفاف است، به گونه ای که می توان تا عمق ۳۰ متری آن ها را مشاهده کرد. آب دریاچه از طریق منابع زیرزمینی تامین می شود و از عمر این دریاچه ها هزاران سال می گذرد و متأسفانه بر اثر فرسایش، روز به روز در حال کوچک شدن هستند.

قلعه پشت قلعه

دژ پشت قلعه در فاصله پنج کیلومتری در ناحیه جنوبی شهرستان آبدانان و در شمال غربی روستای پشت قلعه بر روی تپه ای بلند، دیده می شود که رودخانه ی دویرج از پای آن می گذرد. مصالحی که در ساخت این بنا به کار رفته از سنگ و گچ است. آثار به جا مانده نشان دهنده ی وجود برج های نگهبانی، شاه نشین و اتاق های مسکونی، پلکان و غیره است.

قلعه هزار در

قلعه هزار در، یکی از قلعه های ساخته شده با کارکرد نظامی است. این قلعه بدون شک یکی از دیدنی ترین و شگفت آورترین آثار معماری تاریخ ایران است که از معماری خاص و طاق های هلالی زیبا برخوردار بوده و قدمت آن به دوره ساسانی می رسد. قلعه هزار در در تاریخ ۲۲ تیر ماه ۱۳۷۹ با شماره ثبت ۲۷۴۴ به عنوان یکی از آثار تاریخی ایران به ثبت ملی رسید.

جولیان

شهر تاریخی جولیان (نام محلی ژیلیو) رامی توان نمادی از معماری ایران کهن و تاریخ ساسانیان دانست. این شهر در زلزله ای وایرانگر در سال ۳۳۴ هجری قمری کاملاً تخریب شده و به صورت تپه ای با چندین سنگ در آمده است. برای ساخت این مورد از جاذبه های شهرستان آبدانان، از سنگ، قلوه سنگ، گچ نیم کوبیده شده با پلان مستطیل و مربع که عرض دیوارهای آن قطور و دارای طاق، پنجره و درهای کوتاه بودند، استفاده شده است. برای رساندن آب به شهر از چشمه ای به نام ماه کوله که در نزدیکی قرار داشت استفاده می کردند و آب را از طریق لوله های سفالی به شهر می رساندند. قدمت این شهر باستانی بیش از ۱۵۰۰ سال است و در آن زمان حدود ۵۰۰۰ نفر سکنه داشته است، در آن زمان شهری با موقعیت استراتژی برای شاهان ساسانی بوده است.

قلعه هزارانی

قلعه هزارانی بر روی یک تپه ی طبیعی بنا شده است. این تپه ارتفاعی حدود ۱۰ متر دارد و در ساخت قلعه از مصالح سنگ و گچ استفاده کرده اند. بنا به شکل دالان های مستطیلی شکل و طولی است که متأسفانه کاملاً تخریب شده اند. قدمت این قلعه به دوره ساسانیان و سده های اولیه دوره تاریخی پس از اسلام بازمی گردد. قلعه هزارانی در تاریخ ۲۷ بهمن ۱۳۸۷ با شماره ثبت ۲۴۶۱۷ به عنوان یکی از آثار ملی ایران به ثبت رسیده است.

قلعه پنج برار مورموری

قلعه پنج برار محدوده ای تاریخی است که در کوهپایه های جنوبی کوه کاس ماس، واقع شده است. مصالح به کار رفته در ساخت قلعه، سنگ های نسبتاً بزرگ از سنگ های رودخانه ای و بومی منطقه است. قلعه متعلق به دوران اسلامی است و شامل دژ پیرامونی و بناهای داخل محوطه دژ می باشد.

بیلدانه

چنور قربانی

دانشجوی

کارشناسی علوم تربیتی

جشن و آیین بیلدانا یکی از جشن‌های باشکوه و جالب مناطق کردستان و به خصوص شهر سنندج است که هر سال باگذشت ۴۵ روز از زمستان و به عبارتی صحیح‌تر در ۱۵ و ۱۶ بهمن‌ماه برگزار می‌شود. این مراسم یکی از قدیمی‌ترین جشن‌های باستانی کردستان بوده که جشن و شادی در تاروپود آن جای گرفته است و شور و شادی مردم سنندج در دامنه‌های زاگرس طنین‌انداز می‌شود.

بیل دانا یا بیلدانه جشن کهن کردی است که قدمت رقص، پایکوبی، خرده مراسم و عرف‌های سنتی آن ریشه در تاروپود تاریخ دارد. گفته می‌شود دیرزمانی هلهله و هیاهوی این جشن در کوه‌های زاگرس طنین‌انداز می‌شد. با آنکه امروز بعد از گذر زمان چراغ پرفروغ این جشن رو به خاموشی گراییده است؛ اما در برخی از مناطق کردستان از جمله شهرستان سردشت این مراسم با همان شور و اشتیاق قبلی برگزار می‌شود. البته در شیوه برگزاری این مراسم تغییراتی به وجود آمده است.

در زبان کردی بیل دانا از دو بخش بیل + دانان تشکیل شده و به معنی گذاشتن بیل بر روی زمین است و این کار نماد تجدد حیات و آمادگی زمین برای کشت و کار است و ریشه تاریخی آن به دوران فئودالیسم (اقتصاد مبتنی بر کشاورزی) برمی‌گردد. مراسم بیل دانا دو بخش از زندگی مردم را به تصویر می‌کشد که به شرح زیر است:

۱. پیوند اقتصادی این مراسم با شیوهی معیشت مبتنی بر دامداری است که مردم روستا در طی این مراسم به تمیز کردن دام‌ها می‌پردازند و آنها را تمیز می‌کنند.
۲. بعد اجتماعی مراسم که مردم روستا دست در دست یکدیگر به جشن و پایکوبی می‌پردازند و با این کار پیوند عاطفی خود را استحکام می‌بخشند. صمیمیت و مهربانی را میان یکدیگر رواج می‌دهند. مردم کرد اعتقاد دارند که با برگزاری این مراسم از نعمات خداوند قدردانی کرده و از خشکسالی جلوگیری می‌کنند. درست است این مراسم در بهمن‌ماه برگزار می‌شود اما در واقع به مناسبت نوید دوباره طبیعت و جان گرفتن دوباره دنیا در فصل بهار انجام می‌گیرد.

تاریخچه مراسم

در مورد قدمت تاریخی این جشن کهن کردی تاکنون پژوهش منسجمی صورت نگرفته است؛ اما بر اساس شواهد و امان‌های عینی عناصر خرد و کلان ساختار فرهنگی و اجتماعی این جشن می‌توان آن را به‌عنوان یک مراسم آیینی مربوط به اقتصاد دامداری و دوران فئودالیسم اقتصاد کشاورزی دانست و باتوجه به تحلیل‌ها یکی از مناطقی که در آن دام‌های سبک‌وسنگین در پروسه زمان به دست انسان اهلی شده‌اند، منطقه زاگرس است، پس می‌توان تاریخ زایش و خاستگاه رویش این جشن را به همان دوران حدود سه تا چهارهزار سال پیش از میلاد مسیح در منطقه زاگرس نسبت داد.

شیوه برگزاری مراسم

مردم روستا در جایی بزرگ دور هم گرد می‌آیند و با خواندن شعر و آواز و انجام بازی‌های محلی (گوروا بازی - چاوبه ستن) شب را به صبح می‌رسانند. در روز پانزدهم مردم به جمع کردن هیزم می‌پردازند و این کار تا ظهر ادامه پیدا می‌کند. پیر روستا از یک سوارکار ماهر در روستا می‌خواهد که زمانی که خورشید در وسط آسمان قرار گرفت چهار تکه چوب را در کنار یکدیگر و وسط آتشی که روشن شده است قرار دهند (چهار تکه چوب به نماد ۱ بلوط - ۲ گوشت ۳ نان ۴ آب) و با یک‌تکه چوب دیگر آنها را بزند هر کدام از آنها زودتر افتاد در سال پیش رو فراوانی بیشتری خواهد داشت و مردم روستا نیز با خواندن ترانه‌های محلی و شعر و شادی خود این مراسم را همراهی می‌کنند. باتوجه به اینکه این مراسم ریشه در جشن آغاز دمیدن گرما در کالبد سرد زمین دارد و این تغییر در بافتار و ساختار خاک نویدی برای آمادگی زمین برای کشت محصولات کشاورزی است و فلسفه و ماهیت معنایی آن با رویش پوشش سبزه بر سفره خاکستری زمین زراعی به‌خواب‌رفته در فصل زمستان همخوانی دارد و آیین در بیشتر روستاهای شهرستان سردشت با همان اشتیاق قبلی برگزار می‌شود.

رنج و ملال

سوران جعفری
دانشجوی کارشناسی
آموزش ریاضی

"زندگی مانند آوندی بین رنج و ملال
در نوسان است." (آرتور شوپنهاور)

روز مصاحبه دانشگاه را تصور کنید، به طور معمول به ازای هر کد رشته سه نفر برای ارزیابی به دانشگاه دعوت شده و در نهایت یک نفر پذیرفته می‌شوند. دو داوطلب در رنج پذیرفته‌نشدن باقی می‌مانند و فرد مقبول هم پس از مدتی از حساس ملال و دل‌زدگی می‌کند. رنج و ملال شوپنهاور از خواننده‌های ترین ایده‌ها در مورد زندگی بشر است. رنج (درد) به کمبودها و فقدان آنچه می‌خواهیم و ملال نیز به دل‌زدگی از آنچه داریم تعبیر می‌شود. در این بین آرزوهای تحقق‌یافته نیز التیام موقتی بر این سرگشتگی است؛ ولی به زودی این دوقطبی به صورت جدیدتری خود را نشان می‌دهد.

کی‌یرکگور دانمارکی گرچه که از لحاظ سنی می‌توانست پسر شوپنهاور همیشه ناراضی، باشد، اما مدت‌ها پیش از او ایده‌های مشابهی را ارائه کرده بود. در مهم‌ترین اثرش که پس از آشوب‌های زندگی شخصی و به انگیزه بیزار کردن نامزد سابقش از خود منتشر کرد، زندگی را به مراحل سه‌گانه تقسیم کرد. در سطح نخست و زیبایی طلبانه فرد در پی لذت‌گرایی محض می‌رود و در نهایت به ناامیدی و کرختی می‌رسد. در برداشت شخصی و نه‌چندان دقیق می‌توان استنباط کرد نهایت همه دوراهی‌ها پشیمانی است. اگر ازدواج کند یا نکند، ادامه تحصیل دهد یا نه و یا حتی در پی لذت‌طلبی صرف برود در هر صورت در پایان هر دوراهی پشیمان خواهد بود.

به هر روی پاسخ هر چه باشد نکته نیش‌دار و ناخوشایند برای ما این است که باید بپذیریم مادامی که زندگی‌مان در این آونگ گردش می‌کند، خوشبختی به معنای برآورده شدن آرزوهایمان سراب است. اگر اسکندر گونه، جهان امپالمان فتح شود، با شنیدن وجود جهان‌های متعدد باز به گریه خواهیم افتاد. به زبان خودمانی "رنج انتظار رسیدن پیستچی به دل‌زدگی می‌رسد، می‌توانید از پیراهن‌های پوشیده نشده کمد بپرسید."

در عین تضادهای اساسی در پاره‌ای از موارد، این دو از یک فرهنگ فلسفی آلمانی تغذیه می‌کنند. شوپنهاور هنر و زیبایی شناختی و زهد را توصیه می‌کند و کی‌یرکگور زندگی اخلاقی به معنای بسیط آن و ایمان دینی را مراحل بالاتر زندگی می‌داند. اما فارغ از این تجویزات و فلسفه‌بافی‌ها، راه‌هایی از رنج و ملال چیست؟ در "تخواستن"، در پذیرش ناتوانی‌مان از برآورده کردن امیالمان و یا شادی سزیف گونه از رنج‌ها؟

خبر

مبینا زارعی
دانشجوی
کارشناسی علوم تربیتی

دانشجو معلم کردستانی در تبریز درخشد.

در سی و هشتمین جشنواره ملی قرآن و عترت دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی عالی، دانشجو معلم فاطمه عطایی‌نیا، موفق به کسب رتبه اول در رشته حفظ و مفاهیم قرآن شد. این دوره از جشنواره از ۱۸ تا ۲۱ شهریورماه ۱۴۰۳، به میزبانی دانشگاه علوم پزشکی تبریز با معرفی نفرات برتر در رشته‌های معارفی، هنری، ادبی، آوایی و... به کار خود پایان داد.

برگزاری طرح سنجش سواد قرآنی در دانشگاه فرهنگیان کردستان

طرح سنجش سواد قرآنی در روز یکشنبه، ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۳ به همت امور فرهنگی، دارالقرآن کوثر و کانون‌های مذهبی پردیس بنت‌الهدی صدر سندج برگزار شد. هدف از این طرح، توسعه فرهنگ قرآنی، انس و تعالی نگرش قرآنی است.

ارزیابان حدود ۱۰۰ نفر از دانشجو معلمان پردیس را از نظر سطح حفظ و روخوانی جزء سی، مفاهیم قرآن کریم و صحیح خوانی نماز - در دو بخش شفاهی و کتبی - مورد ارزیابی قرار دادند.

نتایج کشوری سی و چهارمین جشنواره قرآن و عترت

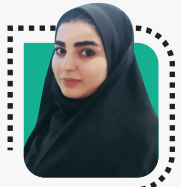
رتبه اول حفظ و مفاهیم قرآن رتبه سوم معارف نماز رتبه چهارم احکام	فاطمه عطایی نیا زهرا خادمی مبینا زارعی	بخش معارفی
رتبه سوم پادکست رتبه چهارم بازی های رایانه ای	الهه فیضی سپیده صیدی	بخش فناوری - رسانه ای
رتبه اول سخنوری رتبه چهارم قصه گوئی رتبه چهارم شعر	کوثر سرکار سیده مهنا موسوی الهه فیضی	بخش ادبی
رتبه چهارم حفظ پنج جزء	حنانه حسنی	بخش آوایی

نو معلمان پردیس بنت الهدی صدر سندج در جشنواره تدریس، افتخار آفریدند.

یازدهمین جشنواره کشوری تدریس برتر، به میزبانی استان تهران از ۲۵ لغایت ۲۹ شهریورماه ۱۴۰۳، در ۱۸ رشته تحصیلی و ۲ بخش ویژه برگزار شد. در این دوره از جشنواره دانشجو معلمان ژیا خضری، رتبه سوم در رشته آموزش قرآن کریم و فاطمه ذوالقدر رتبه سوم در رشته کاربرد هوش مصنوعی در آموزش را کسب کردند.

دوره کشوری مهارت آموزی بدو خدمت آموزگار استثنایی قطب پنج کشوری

صحرا مولانی
دانشجوی کارشناسی
علوم تربیتی

سالانه دوره‌ها و همایش‌هایی جهت ارتقای سطح علمی و عملی دبیران و آموزگاران کشور جهت بهبود کیفیت آموزشی بهتر برگزار می‌شود. در این راستا دوره کشوری مهارت آموزی بدو خدمت آموزگار استثنایی قطب پنج کشوری به میزبانی دانشگاه فرهنگیان استان کردستان با حضور، معاون وزیر و رئیس سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور حجت‌الله الماسی، هاشم ناظمی جلال مدیرکل آموزش و پرورش استان، سید شهاب ارکیان رئیس دانشگاه فرهنگیان کردستان و طالب محمدی رئیس آموزش و پرورش استثنایی استان و ۳۶۴ آموزگار استثنایی قطب پنج کشور برگزار شد.

این دوره تحت عنوان دوره مهارت آموزی مربوط به مربیان امور آموزش معلولین و با آموزش آموزگاران استثنایی آزمون استخدامی سال ۱۴۰۲ به مدت ۵ روز از تاریخ ۳۰ تیر ۱۴۰۳ لغایت ۳ مرداد ۱۴۰۳ در دانشگاه فرهنگیان کردستان برگزار شد. استان کردستان سومین استان برگزارکننده دوره مذکور و میزبان از استان‌های قطب پنجم کشوری شامل (خوزستان، ایلام، لرستان، کرمانشاه، همدان، آذربایجان غربی و کردستان) بود.

هدف از برگزاری این دوره: تحول آموزشی پژوهشی و انگیزشی با رویکرد توسعه حرفه‌ای معلمان و با افق پیشرفت و توسعه در مدارس استثنایی، استان کردستان فراهم آوردن زمینه اجرا و اعمال مدیریت دانش، هم‌راستای برنامه آموزش و پرورش استثنایی در سطوح مختلف ارتقای توانمندی بهسازی دانش کارکنان در راستای کیفی سازی آموزشی در قالب کارگاه های تخصصی پویایی سازمانی و ارتقای مکانیسم انگیزشی با تشویق برترین‌ها و فراخوان مقالات پژوهشی توسط پژوهشگران

در خصوص چالش‌های اصلی آموزش و پرورش استثنایی و تولید علم و راهکارها در این زمینه از اهداف اصلی برگزاری این همایش است.

به نقل از آقای دکتر جلال غریبی (معاون توسعه منابع و امور دانشجویی پردیس شهید مدرس سنندج و ناظر اجرایی دوره): برگزاری دوره‌های آموزشی توانمندسازی بدو خدمت و ضمن خدمت، از اهداف اصلی سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور است و به تبع در سطح استان نیز به عنوان یکی از شاخص‌های عملکردی برنامه عملیاتی آموزش و پرورش استثنایی استان می‌باشد. برای اولین بار در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ مربیان امور آموزش معلولین در کشور استخدام شدند و دوره‌های مهارت آموزی برای آنها برگزار نشده بود و نیز به منظور بازآموزی آموزگاران استثنایی که در آزمون استخدام آزاد ماده ۲۸ سال تحصیلی جاری استخدام شدند، سازمان آموزش و پرورش استثنایی کشور با مشارکت و همکاری دانشگاه فرهنگیان اقدام به برگزاری دوره مذکور در پنج قطب کشور نمود. تعداد فراگیران در کل ۳۶۴ نفر بودند که ۱۰۹ نفر آن آقا و ۲۵۵ نفر را، خانم تشکیل می‌دادند. در طی مصاحبه‌ی دیگر با آقای طالب محمدی (رئیس آموزش و پرورش استثنایی استان کردستان) ایشان ذکر کردند: ۷۷ مدرسه مستقل و ضمیمه‌ی، استثنایی به حدود یک هزار و ۵۰۰ دانش آموز با نیاز ویژه، در ۴۴ کلاس، درس خدمات آموزشی، پرورشی، حمایتی و توان بخشی ارائه می‌دهند. محمدی افزود که: ۵۸۹ دانش آموز تحت آموزش تلفیقی (با بهره هوش عادی) در مدارس عادی (پذیرا) و با بهره‌مندی از خدمات آموزش و پرورش و حمایت آموزش و پرورش استثنایی استان تحصیل می‌کنند. پوشش صددرصدی دانش آموزان

آموزش پذیر و نوآموزان بدو ورود به مدرسه در برنامه‌ی سنجش، جذب و استخدام ۳۸ نفر آموزگار و مربی، آموزش معلولین و نیروی توانبخشی، برگزاری ۳۴ دوره توانمندسازی برای کارکنان آموزش و پرورش استثنایی، افتتاح هنرستان و نو آوران در سنندج را به عنوان اهم عملکرد کیفیت بخشی آموزش و پرورش استثنایی استان بر شمرد.

مطالب آموزشی، ارائه شد در این دوره

- روش‌ها و راهبردهای آموزشی و توانبخشی به نوآموزان و دانش آموزان با نیازهای ویژه در گروه‌های معلولیتی: (کم توان ذهنی، آسیب دیده شنوایی، آسیب دیده بینایی، طیف اتیسم چند معلولیتی)
- آموزش و طراحی واحدهای یادگیری (فارسی، ریاضی، علوم و تربیت بدنی... برای دانش آموزان با نیازهای ویژه).
- اصول توانبخشی مدرسه محور و ارزیابی ملاحظات توانبخشی.
- ارزیابی و تشخیص و ارائه مداخلات به دانش آموزان دارای اختلالات یادگیری.
- اصول و فنون رهنمایی و مشاوره با تاکید بر دانش آموزان با نیازهای ویژه.

از مهمترین دستاوردهای دوره مذکور می توان، از ارائه آموزش‌های تخصصی، کارگاه‌های با حضور اساتید برجسته کشوری و مهارت آموزی و کسب تجربیات لازم برای آموزش و توانبخشی دانش آموزان با نیازهای ویژه نام برد. در پایان قابل ذکر است که همدلی، همراهی و پیگیری تمامی مسئولین برگزاری این دوره را ارج نهیم و تشکر جانانه‌ای را خدمتشان عرض کنیم و امیدواریم در راستای هر گونه کمک و همیاری برای ارتقا و گسترش شرایط کودکان نیاز ویژه و معلول دریغی نشود و روز به روز شاهد پیشرفت روز افزون این بخش از آموزش و پرورش کشورمان باشیم زیرا سخن از کودکان استثنایی سخن از، ایفای مسئولیت ها و رفع موانع و هموار کردن طریق رشد و شکوفایی انسان‌هاست.

آموزشگاه راسپیر

شرایط می‌تواند معنا شود در این ساخت فعل نیازی به لازم و متعدی بودن آن نیست و نکته قابل تأمل آن پیشوند [ده] است که به‌جای می در زبان فارسی است.

ده +بن حال +شناسه
وه کوو: من ده بیستم تو ده بیستی
ئهو ده بیستیت ئیمه ده بیستین
ئهوان ده بیستن ئیوه ده بیستن

به صرف فعل‌هایی که به مصوت ه ختم می‌شود توجه کنید در کلمه‌ای مثل:

من ده به +م تو ده ب +ی
[ئهو ده ب +ئ] ئیمه ده به +ین
ئهوان ده ب +ن ئیوه ده به +ن

برای کلمه [ئهو] باید مصوت [ا] بکار ببریم چون در زبان کردی دو تا مصوت پشت سر یک نمی‌آیند و خوانده نمی‌شود چنانچه که کلمه‌ای به (ه) ختم شود (ئ) به (ا) تبدیل می‌شود.

نکته: گفتیم شناسه تمایل دارد که به اولین جز فعل متصل شود شاید از خود پرسیده باشید چرا در زمان حال ساده به اولین جز (ده) نچسبانیم در واقع وجود مفعول است که (شناسه فاعلی) را به بخش اول سوق می‌دهد.

نکته: در بیشتر مناطق که لهجه کرمانجی وسطی در آن تکلم می‌شود پیشوند (ده) به صورت (ئه) بکار می‌رود.

مثل: ده چم؛ ئه چم
ده چی؛ ئه چی

تمرین
شناسه فعل‌های گذشته ساده را در زبان کردی بنویسید.

.....شاردیان
.....مردین
.....که‌ندیان
.....بوون
.....کوشیان
.....به‌زیم

افعال زیر را برای تمام شناسه‌های زبان کردی من، تو، ئه، ئیمه، ئیوه، ئهوان صرف کنید و بنویسید

سپاردن:
خواردن:
زانین:

حال ساده: به وقوع فعلی دلالت دارد و یک حقیقت را بیان می‌کند که به آن زمان در زبان کردی برخلاف زبان‌های دیگر زبان حال ساده و استمرار یکی است و بسته به

چنور قربانی
دانشجوی

کارشناسی علوم تربیتی

در این بخش از آموزش زبان کردی می‌خواهیم شما را با افعال ماضی زبان کردی آشنا کنیم که در زبان کردی با کلمه پابردوو آن را می‌شناسیم.

گذشته ساده - پابردوو ساده:
همانطور که در زبان فارسی فعل ماضی یا گذشته به فعلی گفته می‌شود که در زمان گذشته اتفاق افتاده و بیانگر حالتی که مدت زمانی از وقوعش گذشته است در زبان کردی هم اینگونه است که یک کار انجام شده است و مدتی از آن گذشته است که به آن فعل [پابردوو] گفته می‌شود

برای ساخت فعل‌های گذشته یا ماضی در زبان کردی لازم و متعدی بودن آن اهمیت ویژه‌ای دارد.
قاعده ماضی ساده: بن ماضی + شناسه

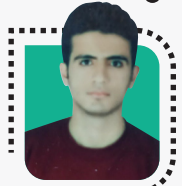
وه کوو: سووتاند + م- سووتاند + ت-
سووتاند + ی- سووتاند + مان
سووتاند + یان سووتاند + مان

همان‌طور که مشاهده می‌نمایید این فعل‌ها از بن ماضی فعل + شناسه درست شده‌اند و ماضی ساده را شکل داده‌اند.

چرا؟!!

محمد سیفی

دانشجوی

کارشناسی علوم تربیتی

هوا سوزناک و سرما جان فرسا بود، پاهایش یارای راه رفتن نداشت. داشت کم کم از حال می رفت که چراغ های روستا را در کولاک دید، در این اثنا انگار به پاهای کم جاننش نیرویی تازه ریخته شد و رمقش دوچندان گشت. برف را بیشتر می کوبید و نفس نفس زنان در پی رساندن خویش به خانه بود، تابه حال فکر نکرده بود بهار هم می تواند آن قدر وحشی و سوزناک باشد و اصلا به ذهنش خطور نمی کرد که بهار آن قدر بی وجود و سست عنصر است که با گذشت نزدیک بیست روز از آن هنوز هم اجازه ی جولان و تاخت به برف و سرمای زمستان مرده را می دهد. تا به خانه رسید چهار انگشت برف روی زمین نشسته بود، موهای سیاه براکش زیر برف نقره ای شده بود، پوست سبزه اش به کبودی می رفت و با وجود سرما عرق روی پیشانی و پشت ابروهای پرپشتش شیار بسته بود و داشت یخ می زد. چشمان درشت میشی اش را نگاه می کردی، وحشتی در آن بود، هراس داشت و هر لحظه به جایی نگاه می کرد، گویی از ترس گریه اش گرفته بود و چون از شدت سرما نتوانسته بود دستان کوچکش را از جیب های سوراخش دریاورد و آنها را پاک کند دور چشم هایش قندیل بسته بود. بینی استخوانی دراز و باریکش گویی تنظیم شده بود هر چند لحظه چند قطره آب از آن بچکد،

نوک بینی اش چنان قرمز شده بود که به منقار کبک می مانست.

چشم هایش از وقتی چراغ ها را دیده بود با وجود اینکه مژه هایش به سختی باز و بسته می شد؛ اما امیدی در آنها وجود داشت و گویی همین امید بود که او را به خانه می رساند. در خانه را که زد، مادر که انگار یک ریز داشت نفرین می کرد و ناسزا می گفت در را باز کرد و با چوب دستی چند ضربه ی محکم به کفل و کمر و شانه زد و او هم از درد به خود پیچید و ناله ای سر داد که به صدای گاو میش مانند بود تا صدای انسان. آن شب هم مادر مثل بسیاری از شب های دیگر نگذاشت به خانه بیاید و به ناچار باز به طویله پناه برد، او به خوابیدن در طویله عادت داشت، پهن خشک و گونی کاه دم در زهوار رفته ی طویله همیشه برای او حکم اتاق خواب گرم، نرم و مجللی را داشت که اعیان اشراف در چنین شب های سردی در آن می آرمیدند. تنها کمی با بوی سرگین تازه گاو و گوساله ها مشکل داشت که آن بعد از چند دقیقه بینی اش از آن پر می شد و عادت می کرد. صبح زود با صدای جیرو جیر در لکنته ی طویله از خواب بیدار شد، به مادر در پخش کردن پهن خشک در کف طویله و تمیز کردن و دوباره پر کردن آغورها کمک کرد، بعد از آن هم با هم از پله های خانه قدیمی شان بالا رفتند و خواست که وارد خانه شود مادر از پشت یقه اش را گرفت و تند ی به عقب کشاند و با غیظ گفت (حق نداری با این لباس ها بیای خونه اینجا) طویله نیست) بعد خودش وارد شد و دوتکه لباس پاره پوره ی بچه ها را جلوی انداخت و با سر اشاره کرد که تنت کن بعد بیا داخل. آرزویش این بود که حتی برای یکبار هم که شده طعم نان داغ کنار تنور را بچشد و آن را با تمام وجود بپوید؛ اما افسوس که

مادر به او جز خرده ریزه های نان یا نان بیات چیز دیگری نمی داد، نمی داد؛ چون او را حیف نان می نامید، نمی داد؛ چون سربار بود، چون اگر برایش ستاره هم پایین می آورد باز هم یک جای کار می لنگید، باز هم او را از همه کمتر می پنداشت و جالب بود خود نیز همان حسی را که مادر به او داشت نسبت به خودش احساس می کرد. همیشه وقتی مهمان می آمد یا خود را در طویله حبس می کرد، یا سر به کوه و کمر می گذاشت؛ چون از رفتار مادر با او جلوی غریبه ها متنفر بود، چون از نگاه هایی که ترحمی بیجا و آبکی در آنها موج می زد انزجار داشت. چرا با او این گونه بودند؟ مگر خودش خواسته بود که این طور باشد؟ یکبار که مهمان برایشان آمده بود دم غروب خسته و کوفته با دست های پینه بسته و زمخت و شلوار پاره و سروصورت خاکی به خانه برگشت، جلوی دالان خانه به دختری خوش چهره با لباس های فرنگی زیبا و موهای قهوه ای بافته برخورد کرد، چند لحظه به هم نگاه کردند، چشم های آبی دختر که مانند فیروزه ی روی انگشتر بود احساس عجیبی را یکباره به او منتقل کرد. تبسمی کم رنگ بر لبان خشک و ترک بسته اش نقش بست، اصلا انتظار آن را نداشت که دختر مو قهوه ای هم همان لبخند را به او هدیه کند؛ اما برخلاف انتظار او نیز همان لبخند را به او ارزانی کرد، نفسی پر قدرت از سینه اش بالا آمد، بالا آمد که بگوید ممنونم، بالا آمد که بگوید تو چرا مانند بقیه نیستی، بالا آمد که بگوید نگاهت تنها نگاه صادق و بی ربایی است که تابه حال دیده ام، بالا آمد که بگوید نامت چیست، شاید بالا آمد که بگوید ای کاش این نگاه و صاحب آن مال من بود که خواهر کوچکش سر رسید و دست دخترک را کشید و گفت: (بیا ولش کن اون لاله نمی تونه چیزی بگه فقط بربر نگاه می کنه) پرتوی لذت بخش نگاه آن دختر تبدیل به میله ای گداخته شد و در قلبش فرو رفت.

Everything You Need to Know About Sign Language

اسرا زندی
دانشجوی
کارشناسی علوم تربیتی

Sign language is an advanced convention system that uses patterns of visual signs to convey meaning instead of using audio or written patterns in language. These patterns include the simultaneous combination of shape, direction and movement of hands, arms or body, and facial expressions to convey the speaker's thoughts and meanings in a word. Sign languages are used wherever deaf people communicate with each other. These languages have more complex commands than spoken languages and are used in deaf cultural areas.

One of the written origins of the sign language dates back to the fifth century BC, when the concept of this language was identified in the works of Cratylus and Plato. In Socrates' dialogue, the question was raised: "If we had no voice or language to express our thoughts, would we use hand gestures, head movements, and other body parts to communicate?" This concept shows that groups of deaf people have used sign languages throughout history.

Sign language has grown widely in schools nationwide for deaf students. In 1755, the Abbey founded the first school for deaf children in Paris, and Laurent Clerc is known as its most famous graduate.

International Sign Language has also been known as Gestuno in the past. This sign language is mainly used in international deaf competitions such as Deaf Olympics and meetings of the World Federation of the Deaf.

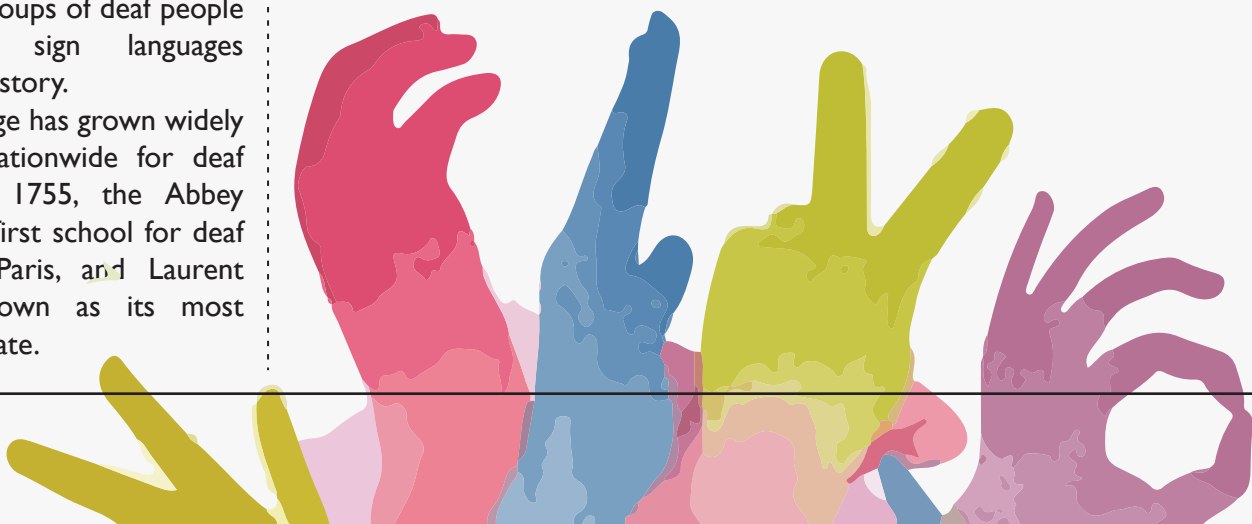
Persian sign language used by deaf and hard of hearing people in Iran. This language is different from Baghcheban's finger spelling. In Iran, there are approximately 3,000,000 deaf and hard-of-hearing people, and of these, about 325,000 use Iranian Sign Language.

The first school for deaf children in Iran was founded in 1920 by Jabar Baghcheban. He developed a system to teach Persian phonemes using finger gestures. This system was finally used as the written Persian finger spelling system.

A common misconception is that sign languages are dependent on spoken languages. In other words, these languages are believed to have been created primarily by hand gestures or by the invention of hearing people. In spoken language, words are produced in order and are related to writing. But in sign language, morphological systems are often produced

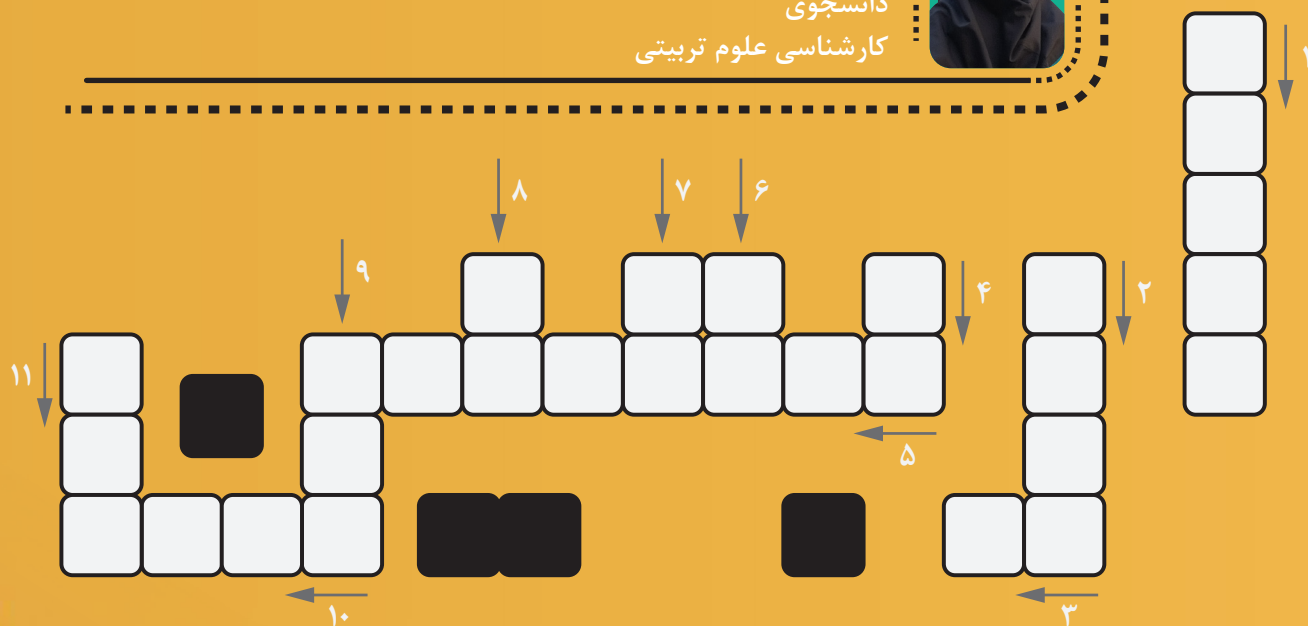
simultaneously. Many teachers in schools have misunderstood this concept and have been wrongly identified as the inventors of sign languages. In reality, sign languages are independent and continue to evolve. Deaf sign languages are independent oral languages and follow their own ways. For example, English Sign Language and American Sign Language are quite different, while hearing people in England and America share a common spoken language. Even in a certain geographical area, the grammar of sign languages is not the same as that of spoken languages. For example, American Sign Language is closer in syntax to spoken Japanese than to English. Additionally, countries with only one spoken language may have multiple sign languages, while areas with multiple spoken languages may have only one sign language.

In conclusion, it should be said that sign language is an important field in linguistics education and research that deals with the study and development of languages for different people who are unable to hear. To develop and teach deaf languages, people need expertise in linguistics and psychology to be able to create effective systems for teaching and using these languages. Also, a deep understanding of deaf people's needs and their life experience is also of great importance.

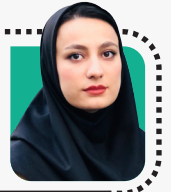
مبینا زارعی
دانشجوی
کارشناسی علوم تربیتی

۱. نام قدیم کربلا
۲. از سوره‌های سجده دار
۳. «او» به عربی
۴. نام مادر حضرت ابوالفضل(ع)
۵. ستون بدن
۶. الهه خورشید ایران باستان

۷. خاندان
۸. اساس
۹. از سوره‌های مدنی
۱۰. نام دختر حسین بن علی(ع)
۱۱. شهر کعبه

نکاتی هنگام مواجهه با افراد دارای نیاز ویژه

شکیلا زرین صدف
کارشناسی آموزش
کودکان با نیازهای ویژه

موردنیازهای ویژه و مشکلاتی که افراد دارای معلولیت با آن روبرو هستند به ارتقای سطح انصاف و عدالت در جامعه کمک می‌کند و هم چنین تحرک اجتماعی در جهت تأمین حقوق و تسهیلات بیشتر برای این گروه از افراد را افزایش می‌دهد. با کلامی دیگر، آگاهی و توجه به نیازهای ویژه و معلولیت افراد، نشانگر انسانیت و رشد جامعه‌ای متمدن است که مسئول بودن و حمایتگر بودن از ویژگی‌های بارز آن خواهد بود. از جمله راهکارهای مناسب جهت آگاه سازی در خصوص این قشر عبارت است از کشیدن خط بساوایی (نوار زردرنگ و برجسته در پیاده‌رو که محل عبور نابینایان است و به آنها کمک می‌کند در پیاده‌روها

آگاه‌ساختن جامعه درباره افراد دارای نیازهای ویژه و دارای معلولیت از جمله کارهای مهمی است که می‌بایست به رعایت و اجرای آن توجه نمود. افزایش دانش، توجه و اطلاعات جامعه درباره چالش‌ها، نیازها و مشکلات افراد دارای معلولیت باعث می‌شود که افراد بهتر بتوانند با این گروه از افراد برخورد کنند، حمایت از آنها را توسعه دهند و محیط‌ها و امکاناتی برای شرایط خاص آنها فراهم کنند. آگاه‌ساختن افراد در

حرکت کنند و به کسی برخورد نکنند)، کسب اجازه از فرد دارای معلولیت قبل از کمک کردن به او، مخاطب قراردادن خود فرد دارای معلولیت هنگام گفت‌وگو با او، عدم تمسخر یا تقلیدکردن در هنگام استفاده از زبان اشاره، آرام و شمرده صحبت کردن با افراد ناشنوا، خیره نشدن بیش از حد به افراد معلول و نپرسیدن سؤالات غیرضروری، کسب اجازه از افراد دارای معلولیت ذهنی هنگام گرفتن عکس و فیلم و یا انتشار آن، کمک به افراد دارای معلولیت هنگام تحت سود استفاده یا آزار قرارگرفتن آنان، اطلاع‌دادن به افراد نابینا قبل از ترک یا ورود به محل، اشغال نمودن صندلی مخصوص افراد دارای معلولیت و نیاز ویژه به‌خصوص در مکان‌های عمومی، مسدود نمودن مسیر رمپ یا خط بساوایی در پیاده‌رو جهت عبور و جهت‌یابی نابینایان. به طور خلاصه، آگاهی و توجه به افراد دارای نیازهای ویژه و معلولیت می‌تواند به بهبود ارتباطات اجتماعی، رعایت عدالت اجتماعی و ایجاد جو انسانیت بیشتر در جامعه کمک کند. این اقدامات منجر به ایجاد جو برابری، حمایت و در نهایت پیشرفت جامعه می‌شود.

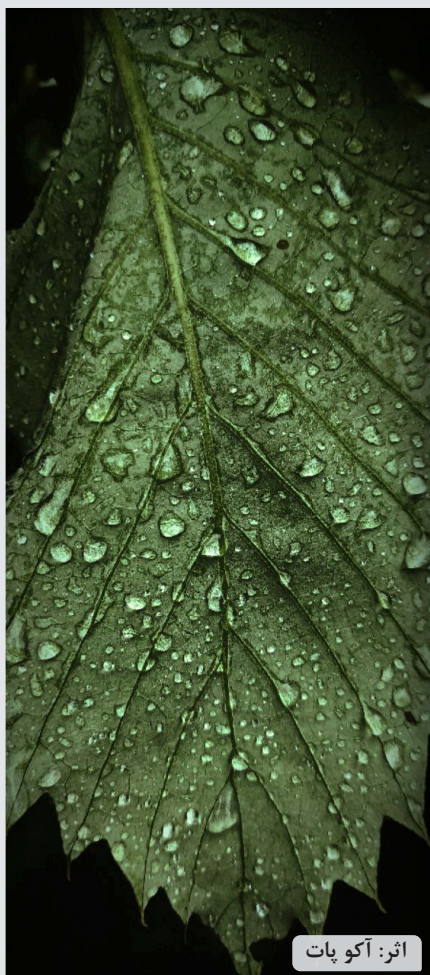
فرشته‌ی آسمانی

حدیث یاری
دانشجوی
کارشناسی ادبیات فارسی

بارها نوشتم و بارها پاک کردم
پر از گناهیم
گناهی به نام وصف
وصف فرشته‌ای دستگیر
فرشته‌ای آینه صفت
که در چشمان آسمان گونه‌اش
پرنده‌ای می‌بینم
که این فرشته‌ی آسمانی
راه پرواز به‌سوی بی‌نهایت را به او نشان می‌دهد
پرنده چه خوش‌اقبال است
این فرشته‌ی آسمانی عجب قدرتی دارد

دوربین شما

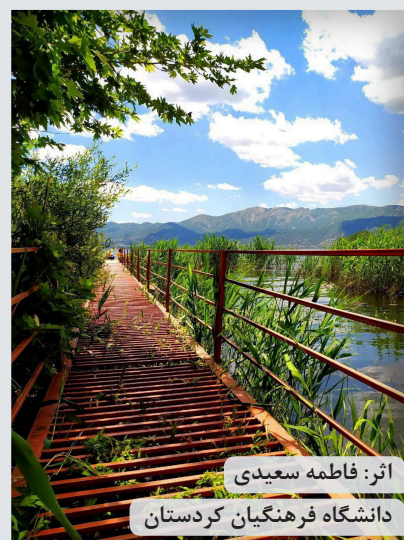
اثر: آکوپات

اثر: مهنوش رحمانی مقدم، دانشگاه فرهنگیان کردستان

اثر: اوین سیفی، دانشگاه فرهنگیان کردستان

اثر: فاطمه سعیدی
دانشگاه فرهنگیان کردستان

روز جهانی اهدای خون

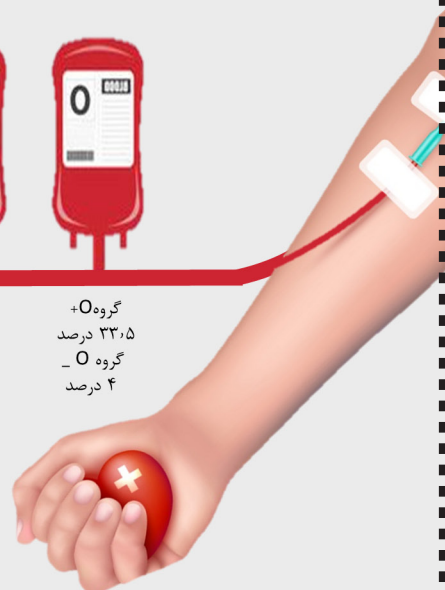

گروه B +
درصد ۲۲
گروه B -
درصد ۲۰.۵

گروه AB
درصد ۷

گروه A +
درصد ۲۷
گروه A -
درصد ۳

گروه O +
درصد ۳۳.۵
گروه O -
درصد ۴

فواید اهدای خون

پیشگیری از
هموکروماتوز

کاهش خطر
ابتلا به سرطان

کاهش
بیماری های
قلبی

تقویت تولید
سلول های
جدید خونی

طراح: فائزه کریمی

دانشمندان با گذشت زمان، وجود «گروه خونی» را کشف کردند. چندین پروتئین اساسی سطح سلول های خونی ما را می پوشاند و به سیستم ایمنی بدن کمک می کند تا بین سلول های خونی خودی و خارجی تمایز قائل شوند. پروتئین های A یا B می توانند منجر به ایجاد گروه خونی A، B، AB یا O شود. زمانی که هیچگونه پروتئینی از جمله A یا B بر سطح سلول های خونی فرد وجود نداشته باشد، گروه خونی او O در نظر گرفته می شود. هر یک از این گروه های خونی همچنین می تواند از جهت داشتن پروتئین Rh مثبت یا منفی باشد. گروه خونی O منفی به عنوان «دهنده جهانی» شناخته می شود. افراد از هر گروه خونی می توانند خون O منفی دریافت کنند، بدون اینکه پاسخ ایمنی نامطلوبی به پروتئین های خارجی آن داشته باشند. متأسفانه، افراد با گروه خونی O منفی نیز کمترین دامنه انتخاب اهدا کننده احتمالی را برای خود دارند. گروه خونی AB مثبت به عنوان گروه خونی «گیرنده جهانی» شناخته می شود. افراد دارای این گروه خونی می توانند از تمام گروه های خونی، خون دریافت کنند، بدون این که واکنش ایمنی در بدن آن ها ایجاد شود.

اثر: زهرا شاکری

اثر: سپیده رستگار